

A woman with dark hair tied back, wearing a red ribbed sweater, is shown from the chest up. She is looking slightly to her right with a thoughtful expression, her hands resting on her chest. The background is dark with some blue light spots.

ACTIVITEITENVERSLAG 2023

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
OVER MATZER THEATERPRODUCTIES.....	4
ORGANISATIE	5
ACTIVITEITEN	9
IMPACT.....	21
PRESTATIES	23
MARKETING - COMMUNICATIE	25
STAKEHOLDERS	29
KANSEN EN BEDREIGINGEN IN DE TOEKOMST	30
GOVERNANCE	31
TENSLOTTE.....	34

Bijlage Speellijst en bezoekersaantallen 2023

Bijlage persknipsels Broos en Blind

VOORWOORD

2023 was voor MATZER een bewogen jaar, met veel hoogtepunten, veel mooie voorstellingen en goede reacties en helaas ook dieptepunten zoals het tragische overlijden van acteur Helmert Woudenberg.

We maakten de voorstellingen *Broos* en *Blind*, die beiden heel goed ontvangen werden en zeer veel publiek mochten ontvangen en verbinden.

We vervolmaakten onze MATZER-methode, de manier waarop wij theater produceren en waarbij we de afnemer, of het nu een theater is of een zorginstelling van A tot Z begeleiden. We deden opnieuw impactonderzoek, deze keer bij de voorstelling *Broos*, met nog mooiere resultaten dan voorheen.

Onze voorstellingen *Smart* en *Je kunt me gerust een geheim vertellen* gingen in reprise en hadden succesvolle tournees en mooie reacties. Er werd hard gewerkt door iedereen om te zorgen dat alles van de 'achterkant' tot de 'voorkant' op zijn best verzorgd is en dat kregen we vaak terug in positieve feedback.

Steeds meer mensen wisten ons te vinden. Onze reputatie als gezelschap dat kwaliteitstheater midden in de samenleving zet en dat via een gedeelde ervaring een bijdrage wil leveren aan het maatschappelijk debat is ook dit jaar weer verder gegroeid.

Daarnaast zijn we druk bezig geweest ons nieuwe beleidsplan voor de kunstenplanperiode 2025-2028 voor te bereiden en schrijven. Waarin ook de transitie die MATZER vanaf 2025 zal ondergaan na mijn afscheid vanwege pensionering als artistiek leider is vormgegeven. Een traject dat uitgebreid en zorgvuldig gezamenlijk met onze Raad van Toezicht is besproken. Martine Manten die mij zal gaan opvolgen als artistiek leider heeft in 2023 al volop meegelopen in de organisatie en Agnes Bolwiender, onze huidige zakelijk leider die vanaf 2025 de rol van algemeen directeur a.i. op zich zal nemen, is zich daar al op aan het voorbereiden.

Kortom, het was een mooi jaar. Met een organisatie die met volle betrokkenheid en trots in alle gedingen het onderste uit de kan haalt om de wereld een heel klein beetje mooier te maken met onze voorstellingen.

Madeleine Matzer

OVER MATZER THEATERPRODUCTIES

MATZER maakt, raakt en verbindt! Het ondernemende theatergezelschap van artistiek leider Madeleine Matzer zoekt mensen op, speelt op plekken waar mensen zijn die het echt aangaat, raakt mensen rechtstreeks in hun hart en bereikt daarmee een groot, divers en inclusief publiek. Met de bezoekers wordt de dialoog aangegaan over onderwerpen die er voor hen echt toe doen. Tussen MATZER en uiteenlopende organisaties, publiek en theaters worden betekenisvolle verbindingen gelegd. MATZER voert haar activiteiten uit vanuit standplaats Den Bosch als huisgezelschap van De Verkadefabriek.

Gelaagd, transparant en actueel

Signatuur van MATZER

MATZER maakt artistiek autonoom kwaliteitstheater dat het hart raakt. Ontmoeting in de vorm van interactieve nagesprekken is organisch onderdeel van alle voorstellingen en zet kunst in een groter maatschappelijk perspectief. MATZER kiest daarmee nadrukkelijk voor de kracht van het analoge, voor de live ontmoeting die in de oprukkende technologische samenleving onder druk staat.

De eigen signatuur van MATZER is de rode draad die door alle producties heenloopt: gelaagd, transparant en actueel theater. Theater dat dicht op de huid zit, poëtisch, oprecht, altijd confronterend en met een steeds grotere rol voor de verbeelding, steeds kaler, erop uit om met schijnbaar minimale middelen maximale effecten te bereiken. De acteursregie zorgt voor een oprechtheid van spel die ontwapenend werkt, om daarmee optimale identificatie te bewerkstelligen.

De voorstellingen raken de bezoeker in het hart. MATZER stelt kritische vragen over actuele maatschappelijke onderwerpen en daagt het publiek uit om na te denken en mee te voelen.

Midden in de samenleving

Een nieuwe manier van produceren

MATZER ontwikkelde de afgelopen jaren een nieuwe denkwijze over produceren en presenteren. Vernieuwend is de route die MATZER hierbij bewandelt. Bij MATZER staat het artistieke uitgangspunt centraal, altijd worden dezelfde hoge kwaliteitseisen gesteld. Vervolgens worden de voorstellingen uitgezet bij organisaties binnen én buiten de sector en theaters. Dit zet het theater van MATZER midden in de samenleving, met zichtbare en meetbare impact op alle betrokkenen. Via de samenwerking met organisaties wordt de achterban bereikt, medewerkers, klanten, vrijwilligers. Deze nieuwe vorm van produceren zorgt voor maatschappij-breed, inclusief publiek in alle geledingen van organisaties, van lager opgeleid personeel tot CEO's, mono- en bi-cultureel, Randstedelijk en provinciaal. Een publiek dat al aan de voorkant wordt gewonnen. MATZER werkt hiertoe intensief samen met theaters, bedrijven, instellingen en overheden.

De voorstellingen gaan vergezeld van een verdiepend nagesprek, waardoor ontmoeting tussen publiek en makers een wezenlijk onderdeel vormt. Waar mogelijk worden workshops ontwikkeld en gegeven en wordt informatiemateriaal ontwikkeld en uitgedeeld.

Voorbeeld stellend voor de sector

Met de elementen die deze nieuwe manier van produceren omvatten ontstaan theaterprojecten die een wezenlijke bijdrage leveren aan het maatschappelijke debat en krijgt kwaliteitstheater de plek in de samenleving die het behoort te hebben. Hiermee is MATZER voorbeeld-stellend voor de sector.

Door het hele land en middenin 's-Hertogenbosch en Brabant

MATZER speelt haar voorstellingen in het hele land maar is ook bij uitstek de organisatie die past in het cultuurbeleid van de gemeente 's-Hertogenbosch, Cultuurstad van het Zuiden en bij de ambities op het gebied van kunst en cultuur van de Provincie Noord-Brabant. MATZER brengt haar producties in première in de Verkadefabriek en vervult als huisgezelschap een belangrijke rol in de stad. MATZER is actief als partner van andere culturele instellingen en als lid van DOCIS (Directeuren Overleg Culturele Instellingen 's-Hertogenbosch). In 2023 werden 17 MATZER voorstellingen gespeeld in de Verkadefabriek.

In het Brabantse is MATZER lid van de Kunst van Brabant. Op het gebied van impact op de bezoeker en de omgeving vinden MATZER en Brabant C Fonds elkaar. Nadat MATZER in 2021 op uitnodiging van Brabant C de training Social Profit Canvas volgde ter ondersteuning van de zoektocht naar een grotere impact op publiek en partners, ging de samenwerking op dit gebied in 2022 en 2023 verder in de vorm van gericht impactonderzoek (zie ook bijlage 5). Alleen al in Brabant werden 38 voorstellingen gespeeld.

ORGANISATIE

Statutaire gegevens

Statutaire naam:	Stichting Matzer
Statutaire vestigingsplaats:	's-Hertogenbosch
Rechtsvorm:	Stichting
Samenstelling bestuur en directie:	Mevr. M.G. Matzer is de enige bestuurder van de stichting.
Statutaire doelstelling:	De stichting heeft ten doel het onder de aandacht brengen van theater en alle andere kunstvormen bij het publiek, de overheid en het bedrijfsleven, alsmede het verrichten van alle verdere handelingen, die met vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- het produceren en realiseren van theaterproducties, alsmede de verkoop van die producties;
- het publicitair te begeleiden van producties en andere vormen van kunst;
- het organiseren van festivals;
- het geven van workshops;
- het verzorgen van educatie en het verrichten van onderzoek; en voorts al hetgeen met het doel rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zijn des woords.

Medewerkers, werkgever- en opdrachtgeverschap

In 2023 was het totaal aantal fte's in dienstverband (tijdelijk en vast) 4,98 en het totaal aantal fte zzp'ers was 4,74 (in 2022 3,57 resp. 3,91).

De kernorganisatie bestond in 2023 uit:

Madeleine Matzer, directeur/bestuurder en artistieke leiding (0,8 fte), dienstverband onbepaalde tijd

Agnes Bolwiender, zakelijke leiding (0,9 fte), dienstverband onbepaalde tijd

Lisa van der Lecq, productieleider en teamondersteuner (0,92 fte); dienstverband onbepaalde tijd

Ivo Haanen, medewerker marketing en communicatie (0,8 fte); dienstverband bepaalde tijd vanaf 1 februari

Esin Gügelbaba, teamondersteuner (0,4 fte); dienstverband bepaalde tijd, vanaf 10 januari.

Eveline Grin, marketing en communicatie, freelance

Marieke Simons, projectleider partnerships, freelance

Corné van Bokhoven, administratie en boekhouding, freelance

Casper Vriens, hoofd techniek, freelance.

Cas Barnard, medewerker techniek, stagiair, stageperiode 6 februari – 2 juni 2023

Mylène van Leeuwen, medewerker marketing, stagiair – stage vanaf 5 november 2023

Verder werkten we in 2023 samen met een groot en stevig netwerk aan creatieve en artistieke mensen:

Kernorganisatie: onder andere Adeline Willems, Danielle Linders

Broos: onder andere Lottie Hellingman, Helge Slikker, Tim Klaasse, Cecile Brommer, Ilse Vermeulen, Sanne Danz, Tim van't Hof, Sybe Gratama, Karin Jonkers

Smart: onder andere Gürkan Küçüksentürk

Je kunt me gerust een geheim vertellen: onder andere Juul vrijdag

When I'm with you: onder andere Dave Menkenhorst, Kris Berry, Lucas Dols, Milo Groenhuijzen, Nathalie Schaap, Jaron van Dongen, Wessel Oltheten

Blind: onder andere Lot Vekemans, Helmert Woudenberg, José Kuijpers, Martine Manten, Bernadette Corstens, Valerie Bongaarts, Strijbos & Van Rijswijk

Heksenkringen: Minou Bosua

MATZER Lab: Judith Bruynzeels, Thomas Boer, Lorijn van Artz,

Vorbereidingen Blue Hour: Lilianne Brakema, Alejandra Theus, Jibbe Willems

Vorbereidingen De steen in mijn mond: Peer Wittenbols

Gespreksleiders: Jur van der Lecq, Babette Kalker, Imke Donkers,

Techniek: Pim Pernet, Joris Jans, Rens van Dijk

Onze functie als werkgever/opdrachtgever nemen we uitermate serieus. Dat blijkt niet alleen uit het feit dat we ons steeds aan de cao Toneel en Dans houden (ook de freelance-tarieven worden hiervan afgeleid), medewerkers stimuleren in het volgen van trainingen en waar mogelijk de HR-taken verder professionaliseren. Maar ook uit het gegeven dat mensen graag en regelmatig voor een langere periode voor MATZER werkzaam zijn. In de dagelijkse omgang maken we geen verschil tussen werknemers in loondienst en freelancers en we horen vrijwel zonder uitzondering dat het werken bij MATZER als een warm bad wordt ervaren. Ook dat zit in ons DNA en daar zijn we trots op.

Inrichting organisatie en werkprocessen

In 2022 ontwikkelden we toegepaste werkprocessen om onze groeiende organisatie, ons productiemodel, onze nieuwe klanten en partners (naast de theaters veel maatschappelijke organisaties en bedrijven) goed te kunnen managen. Met onze kernorganisatie volgden we een organisatie adviestraject. Onder andere hieruit ontstond een 'customer journey' voor onze klanten en

de inrichting van een nieuw CRM systeem. In 2023 gingen we door op de ingeslagen weg en perfectioneerden onze werkprocessen en de inrichting van de organisatie. Dit vertaalt zich naar de uitbreiding naar nieuwe verkoopstrategieën en de (her)inrichting van de productie en de marketing- en communicatie. Voortdurend zijn we bezig om processen te evalueren, bij te stellen en nieuwe wegen in te slaan.

Onze werkwijze die steeds verder ontwikkeld werd, noemden we de MATZER-methode.

De MATZER-methode

Ruim voor de start van elke productie benaderen wij proactief maatschappelijke partijen die bij het voorstellingsthema passen. We sluiten aan bij de doelen van de externe partijen, zoals bijvoorbeeld professionalisering van de medewerkers of de overgang naar een dementievriendelijke gemeente. Hierdoor kunnen we een breed publiek werven op inhoud en voorstellingen of reeksen voorstellingen aan externe partijen verkopen.

Binnen onze organisatie houdt onze projectleider partnerships, Marieke Simons, zich uitsluitend bezig met het leggen van verbindingen en het aangaan van samenwerkingen (de front office). We zoeken die samenwerkingen zelf op of partijen vinden ons, bijvoorbeeld omdat ze een voorstelling van ons hebben gezien of omdat ze verhalen over ons hebben gehoord. Als een samenwerking tot stand is gekomen, neemt de backoffice het contact over en starten we een *customer journey* om de externe partijen zo goed mogelijk te begeleiden.

Customer journey

We beginnen met een startgesprek. Dat vindt plaats nadat een voorstelling is geboekt en ingepland. Het is bedoeld als nadere kennismaking en gezamenlijk startpunt voor de uitvoer van het project, waarin wordt afgestemd wat klanten van ons kunnen verwachten en wat wij van hen nodig hebben. We gaan hierbij uit van een gedeelde verantwoordelijkheid om tot het beste resultaat te komen. We bespreken de doelstelling en doelgroep van de klant, de opzet van het programma en randprogramma, marketing en communicatie en alle productionele en technische aspecten. De ervaring leert dat deze startgesprekken ervoor zorgen dat iedereen direct goed aangehaakt is en dit het verdere verloop zeer positief beïnvloedt. Een aantal weken na het startgesprek volgen we dit op met een updategesprek.

Marketing- en communicatie toolkit

Ook de marketing- en communicatie toolkit die we ontwikkelden, is onderdeel van deze nieuwe manier van produceren, de aangescherpte werkprocessen en onze gerichte klantbenadering. Zo maken we op vraag een gepersonaliseerde e-uitnodiging waarmee klanten hun achterban kunnen uitnodigen en leveren we flyers en posters (vaak ook gepersonaliseerd), teksten, voorbeelden voor posts en foto's. Zo is de klant optimaal voorbereid op de werving.

Samenwerking theaters

Onze samenwerking met theaters is in de afgelopen jaren geïntensiveerd. Naast de open voorstellingen komt het steeds vaker voor dat met maatschappelijke partijen wordt afgesproken dat zij garant staan voor een aantal tickets in het theater. Als voorbeeld: een mytyschool in Leiden wil graag *Broos* boeken, maar zij hebben niet voldoende middelen om ons uit te kopen en een theater af te huren voor een besloten voorstelling. Wat ze wel kunnen, is het garanderen van een vooraf vastgestelde afname van tickets, in dit geval 80. Met een zaalcapaciteit van 200 heeft het theater met die garantie al een flink risico kunnen borgen. Wij zorgen er dan nog voor dat ook andere maatschappelijke partijen in en om Leiden met een link naar het thema, op de hoogte worden gesteld. Zij kunnen zelf kaarten kopen. In plaats van een verhuring is een dergelijke voorstelling dan onderdeel

van de programmering. Bijkomend voordeel is dat niet de ingewikkelde en lange timeline van theaterprogrammering hoeft te worden gevolgd. Dit kan op redelijk korte termijn nog ingevoegd worden.

Ook op andere manieren en volgens verschillende financiële modellen maken we afspraken met partijen:

1. Een theater boekt een open voorstelling. MATZER ondersteunt bij de marketing en communicatie.
2. Een theater boekt de voorstelling en geeft ons een opdracht voor een x aantal uren om partijen in de omgeving te benaderen om de verkoop een boost te geven.
3. Een maatschappelijke partij huurt ons in en we spelen op hun locatie.
4. Een maatschappelijke partij huurt ons in en we spelen op een door hen te boeken laagdrempelige locatie, zoals een dorpshuis.
5. Een maatschappelijke partij huurt ons in en er wordt een theaterzaal geboekt en gehuurd, vaak inclusief catering. Wij bemiddelen bij het vinden van de juiste locatie.
6. Een maatschappelijke partij geeft een garantie op een x aantal kaarten tegen een x bedrag. In overleg met een theater wordt het restant van de kaarten in de vrije verkoop gezet waarbij wij zorgen voor extra marketing naar verwante partijen.

Er zijn dus inmiddels allerlei vormen van verbinding. Twee jaar geleden hadden we het nog voornamelijk over 1 en 3, steeds vaker zit er van alles tussen. En het is een zich ontwikkelend model. We maakten een infographics van de MATZER-methode. Zie hieronder.

Infographics van de MATZER-methode

Huisvesting

We zijn sinds 2009 gevestigd in de Verkadefabriek, één van de belangrijkste podia van het land en nog dagelijks ervaren we de voordelen van onze huisvesting daar. Ook in 2022 is de samenwerking met ons 'thuis theater' doorgezet en verder geïntensiveerd wat voor ons van groot belang is, omdat we daardoor onder andere kunnen samenwerken aan het bouwen van duurzame betrokkenheid bij het publiek.

Voordelen van onze huisvesting zijn verder het 'samenwonen' met inspirerende collega-instellingen zoals Festival November Music; ook Panama Pictures, Minoux, Dukebox, Artemis en het Paleis voor Volksvlijt zijn huisgezelschappen van de Verkadefabriek. Ook het continu zichtbaar zijn als bewoner van de normaal gesproken drukbezochte Verkadefabriek voor zowel publiek als voor andere culturele instellingen, bedrijven en beleidsmakers en het kunnen aanbieden van onze ruimte aan andere (beginnende) makers plus verhuring hiervan aan meer commerciële relaties is waardevol voor ons.

ACTIVITEITEN

Broos

**Soms is ineens alles anders,
van buiten en vanbinnen.**

**Als je met je ogen knippert en ze weer open doet,
is niks meer zoals het was.**

Nooit meer.

**Alles heeft een andere kleur
een andere geur
een ander ritme
een ander perspectief.**

Kyra is een avontuurlijke vrouw en voor het geluk geboren. Samen met haar man krijgt ze een zoon en een dochter. Romy is een speciaal meisje. Een meisje dat extra zorg nodig heeft. Dan blijkt het evenwicht broos.

Broos is een muzikale, lichte en ontroerende voorstelling over hoe je jezelf kwijt kan raken in de zorg om een ander. *Broos* is een voorstelling over het verborgen gebied mantelzorg. Over hoe het is als mensen altijd vragen naar degene voor wie je zorgt, maar zelden naar jou. Als je je dat zelf eigenlijk niet eens meer afvraagt. Er steeds een beetje minder van jou overblijft. En wat gebeurt er als jij omvalt? Dat kan niet. En dus ga je door. *Broos* toont de mooie én de nijpende kanten van een zorgverhaal.

In 2022 schreef Madeleine Matzer de tekst voor de voorstelling *Broos*, gebaseerd op interviews met moeders van zorgintensieve kinderen en veel research. De voorstelling ging in première op 31 maart 2023 in de Verkadefabriek in Den Bosch en heeft daarna met veel succes 29 keer gespeeld. De reacties zowel van pers als van publiek waren erg goed. De voorstelling, die we niet alleen voor ons reguliere theaterpubliek spelen maar waarin we ons ook specifiek richten op publiek uit de doelgroep van ouders en naasten en zorgprofessionals trekt veel nieuw publiek dat vaak nog nooit in het theater geweest is. Elke voorstelling wordt afgesloten met een nagesprek, waarin de gedeelde ervaring wordt verdiept en bestendigd. *Broos* blijkt in een grote behoefte te voorzien. Veel ouders van zorgintensieve kinderen vertellen zich vaak voor het eerst erkend en herkend te voelen. Het grote succes van de voorstelling zorgde dat we op dit moment onze tweede tournee spelen, en dat de derde alweer verkocht wordt voor 2025.

Credits

TEKST & REGIE	Madeleine Matzer
REGIEASSISTENTIE	Sybe Gratama
SPEL	Lottie Hellingman
COMPOSITIE EN MUZIEK	Helge Slikker
DRAMATURGIE	Cecile Brommer
DECORONTWERP	Sanne Danz
KOSTUUMONTWERP	Ilse Vermeulen
LICHTONTWERP	Tim van 't Hof
TECHNIEK	Casper Vriens

“Er zijn ontzettend veel gezinnen die te maken hebben met een extra zorgtaak. In heel veel gevallen is dat voor de omgeving een verborgen gebied. Collega’s, vrienden en zelfs familie weten heel vaak niet hoe groot de impact is en hoe ver die reikt. Hun verhaal is een verhaal dat nog te vaak niet gehoord of gezien wordt, omdat degene die extra zorg nodig heeft, vaak het middelpunt vormt.”

-Madeleine – Schrijver en regisseur van Broos

Recensies

“Met grote beheersing en precisie schakelt Lottie Hellingman tussen een onvoorstelbaar scala aan emoties...”

-Theaterkrant over Broos

“Hellingmans sterke emoties maken een met intensieve zorg worstelende moeder, aanhikkend tegen een burn-out, helder voorstelbaar. Haar verdriet en frustratie knallen de zaal in.”

-Cultureel persbureau over Broos

“Broos is een liefdevol portret van een moeder, die moet leren dat ze er niet alleen voor staat.”

-Volkskrant over Broos

Publieksreacties:

Hier zijn geen woorden voor, zo mooi, zo integer! Fantastisch!

- bezoeker van Broos

“Bedankt dat jullie de mantelzorg een stem hebben gegeven, waardoor ze gehoord en gezien worden”

- bezoeker van Broos

Online lezingen

In 2023 zijn er ook een paar online tekstlezingen van de theatertekst van *Broos* geweest. De tekst werd gelezen door Madeleine Matzer. Voor de lezingen nodigden we potentiële geïnteresseerde/leads van de voorstelling uit rechtstreeks via ons netwerk en LinkedIn. Het publiek bestond voornamelijk uit mensen die werken in de zorg zoals bijvoorbeeld casemanagers of teamleiders, maar ook theaterprogrammeurs.

De online tekstlezing is een heel goed middel gebleken om laagdrempelig mensen kennis te laten maken met de voorstelling. Bovendien geeft het waardevolle inzichten over wie de bezoekers zijn, waar ze werken, wat ze vonden. In tegenstelling tot onze reguliere bezoekers in theaters die meestal volledig anoniem zijn. Ook zorgde het voor meer naamsbekendheid en groeide onze database aanzienlijk.

Blind

Een vader en een dochter leven al jaren met elkaar in onmin.
Hij is een trotse bejaarde met een groot ego en woont in een afgesloten en beveiligde enclave waar mensen zoals hij – wit, succesvol en ooit invloedrijk – zich hebben teruggetrokken in reactie op de veranderde samenleving.
Zij heeft die samenleving omarmd en mede vormgegeven.
Zij wijst alles af waar hij voor staat.
Hij verwijt haar een gevaarlijk idealisme,
Zij verwijt hem superioriteit denken.
In alles staan ze lijnrecht tegenover elkaar.
De verwijdering lijkt onoverbrugbaar.

In *Blind* botsen twee wereldbeelden in een van oorsprong sterke familieband. Hoe ga je om met ideologische verschillen? Kun je van iemand houden wiens ideeën je verwerpt?
Blind is het regiedebuut van de internationaal gelauwerde schrijver Lot Vekemans. In *Blind* schetst ze een afgesloten universum die metafoor is voor heel veel omheinde plekken op de wereld. Plekken waar sommigen mensen binnen mogen komen en anderen niet. Maar wat gebeurt er als we het samenleven niet kunnen ontvluchten? Is er een mogelijkheid om elkaar te naderen zonder dat je het met elkaar eens hoeft te worden?

Over Lot Vekemans

Lot Vekemans schrijft romans, scenario's en toneelteksten. Haar werk is meermaals bekroond, in tweeëntwintig talen vertaald en in meer dan vijfendertig landen opgevoerd. Daarmee is ze internationaal Nederlands meest gespeelde toneelschrijver. Hier maakte ze bij MATZER Theaterproducties haar regiedebuut met een persoonlijke tekst, gebaseerd op ervaringen met haar Zuid-Afrikaanse familie en de sporen van Apartheid die ze tijdens haar reis door Zuid-Afrika tegenkwam. Die confronterende wereld met harde scheidslijnen vormde de inspiratie voor *Blind*.

Credits

TEKST & REGIE	Lot Vekemans
REGIEADVIES	Madeleine Matzer
REGIEASSISTENTIE	Valérie Bongaarts
SPEL	José Kuijpers & Helmert Woudenberg
COMPOSITIE	Strijbos & Van Rijswijk
DRAMATURGIE	Martine Mantén
DECORONTWERP	Sanne Danz
KOSTUUMONTWERP	Bernadette Corstens
LICHTONTWERP	Tim van 't Hof
TECHNIEK	Casper Vriens

In 2021 vond er een tekstlezing plaats van *Blind*, op verzoek van Lot Vekemans, met José en Helmert als acteurs. Madeleine was erg onder de indruk van de tekst, die qua actualiteit erg aansloot bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen. Bij die gelegenheid ontstond ook het idee hoe het zou zijn als Lot zelf haar tekst zou regisseren, onder begeleiding van Martine Mantén als dramaturg en Madeleine.

Bos Theaterproducties verzorgde de verkoop van de tournee die goed gevuld was met 30 voorstellingen door heel Nederland. Het is een erg mooie voorstelling geworden die in première ging op 21 oktober in de Verkadefabriek in Den Bosch en mooie recensies en publieksreacties kreeg. Helaas werden we overvallen door het onverwachte overlijden van acteur Helmert Woudenberg op 23 november 2023. Hij had de avond daarvoor nog met veel plezier gespeeld in Tilburg en zou de avond van zijn overlijden ook spelen in Nieuwegein. Het was een grote schok, persoonlijk omdat Helmert een zeer hartelijk en betrokken collega was en natuurlijk ook omdat de voorstelling daarmee abrupt tot een eind kwam. Dit heeft ook zakelijke consequenties gehad omdat de kosten vanzelfsprekend doorgingen, maar de inkomsten niet meer.

Recensie

Dit pure toneel toont wat het je kost je eigen halsstarrigheid onder ogen te zien

★★★★ - *De Volkskrant*

When I'm with you

In 2023 ging een al wat langer gekoesterde droom in vervulling. Sinds de samenwerking van Helge Slikker en Madeleine Matzer groeide de behoefte ooit een concert te maken van de mooiste liedjes uit alle voorstellingen.

“When I’m with you is een sprankelend theaterconcert van MATZER Theaterproducties ter ere van de 12,5-jarige samenwerking tussen theatermaker Madeleine Matzer en componist/singer-songwriter Helge Slikker” – website MATZER Theaterproducties.

Vanaf de succesvolle voorstelling *Marilyn Monroe* (2010) tot aan het recente theaterstuk *Broos* (2023) hebben Madeleine en Helge altijd een gedeelde liefde gehad voor nieuw geschreven en veelal Engelstalige (pop)songs. Deze nummers hebben elke voorstelling verrijkt en een extra dimensie gegeven. Theaterbezoekers deelden die liefde en vroegen regelmatig waar ze de muziek uit de voorstellingen konden beluisteren. Daarom was het, na samen aan maar liefst 22 verschillende stukken te hebben gewerkt, tijd voor een muzikale viering!

De liedjes vertellen telkens een stuk geschiedenis, gedachtenkronkel of een gevoel van een personage. Een muzikale reis met nummers uit onder andere *De eenzaamheid van de priemgetallen* (2011), *Gejaagd door de wind* (2014) en *Everybody Happy!?* (2012). Tegelijk zijn de liedjes op zichzelf ook een feest voor oor en oog. Dit zorgde voor een ontroerende, gelaagde en zeer afwisselende muzikale avond. En om het feest compleet te maken, gaven muzikanten en acteurs die door de jaren heen hebben meegespeeld ook nu weer acte-de-presence.

Eind 2022 namen we al een album op, zodat de muziek ook online via alle streamingdiensten te beluisteren is. Op 10 en 11 augustus en nodigden we iedereen uit om mee de herkenning in te duiken of om verrast te worden tijdens onze concerten in de grote tent op de Parade tijdens Festival Boulevard.

Het concert zal in een kleine huiskamervorm in 2025 worden hernomen door Helge Slikker en Lottie Hellingman en op die manier een wendbare en duurzame toevoeging worden aan ons repertoire.

Credits

CONCERTREGIE EN MUZIEKKEUZE	Madeleine Matzer
MUZIKALE LEIDING EN LIEDJES	Helge Slikker
ZANG	Lottie Hellingman
	Kris Berry
	Nathalie Schaap
MUZIKANTEN	Milo Groenhuijzen
	Dave Menkehorst
	Lucas Dols

Je kunt me gerust een geheim vertellen (morgen ben ik het toch weer vergeten)

Ook in 2023 speelden we weer een mooie tournee van 19 voorstellingen (20 gepland, 1 annulering vanwege ziekte) voor veel enthousiast publiek. De voorstelling blijft in een behoefte voorzien waardoor we hem duurzaam op ons programma houden. We speelden zowel vrije voorstellingen in theaters als besloten voorstellingen, soms op locatie.

De voorstellingen worden vaak in samenwerking met een theater en vele instanties uit stad en regio tot stand gebracht, waardoor we vaak meerdere keren in een stad of gemeente spelen, voor zowel theaterpubliek, als zorgprofessionals, naasten van iemand met dementie, studenten etc. Bij de totstandkoming van die samenwerkingen kunnen theaters een beroep doen op ons, wat veel theaters met enthousiasme aan gaan. Zo creëren we niet alleen voor onszelf, maar ook voor hen een nieuw publiek.

In 2024 gaat de rol die Juul Vrijdag tot nu toe speelde overgenomen door Astrid van Eck omdat Juul in de nieuwe MATZER-productie *De steen in mijn mond* (première 5 mei 2024) zal spelen. Hierdoor is de voorstelling nog flexibeler in toekomstige inzet. De tournee voor najaar 2024 wordt op dit moment volop verkocht.

Rondom deze voorstelling schreef Madeleine een publicatie met daarin tips & tools. Iedere bezoeker krijgt deze na afloop uitgereikt. Deze publicatie bevat tevens de gehele theatertekst. Voorstelling, nagesprek en publicatie vormen zo samen een project dat exemplarisch is voor de nieuwe manier van produceren.

**Een moeder raakt haar kompas kwijt. En haar streken.
Een kind heeft de gebruiksaanwijzing niet en gaat op zoek.
In de mist, in de hilariteit, in het verdriet en in de wanhoop soms.
En in een tijdmachine. Daar vinden ze elkaar.
En komen ze dichterbij elkaar dan ooit...**

MAM Dat is fijn hè, dat we elkaar van vroeger kennen.
 Je bent nog precies hetzelfde, je bent nog net zo, nog precies zo hetzelfde.
 Zo mooi, net als mijn moeder. Ken je mijn moeder?

ANNETTE Ja, die ken ik wel.

MAM En ken ik jouw moeder?

ANNETTE Ja, die ken je ook.

MAM *Ken ik jouw moeder al lang?*

ANNETTE *Al zolang als ik leef...*

MAM *En is die lief?*

ANNETTE *Ja, die is heel erg lief.*

Je kunt me gerust een geheim vertellen is een hoopvolle theatervoorstelling over dementie; geschreven door Madeleine Matzer naar aanleiding van haar moeders' 14 jaar durende Alzheimer. Met *Je kunt me gerust een geheim vertellen* ging theatermaker Madeleine Matzer op zoek. Op zoek naar antwoorden op de vele vragen die er bestaan rondom het omgaan met dementie. Een voorstelling voor theaterliefhebbers, mantelzorgers, zorgprofessionals en iedereen die ooit met dementie in aanraking zal komen. Actrice Juul Vrijdag speelt zowel de rol van de moeder met dementie als die van de zoekende dochter en wordt daarbij muzikaal bijgestaan door Helge Slikker.

Credits

TEKST	Madeleine Matzer (met dank aan Jibbe Willems)
REGIE	Madeleine Matzer
REGIEASSISTENTIE	Sybe Gratama
SPEL	Juul Vrijdag
COMPOSITIE & MUZIEK	Helge Slikker
DRAMATURGIE	Cecile Brommer
DECORONTWERP	Sanne Danz
KOSTUUMONTWERP	Ilse Vermeulen
LICHTONTWERP	Tim van 't Hof
TECHNIEK	Casper Vriens, Pim Pernet, Joris Jans

Scènefoto *Je kunt me gerust een geheim vertellen* - ©Karin Jonkers

Recensies

Iedere fase in deze even persoonlijke als voor velen herkenbare dwaaltocht door het doolhof van dementie heeft regisseur Madeleine Matzer in deze zelfgeschreven toneelmonoloog benoemd. Van de ontluisterende desoriëntatie, de schuldopwekkende zorgvraag en het verdriet om het onomkeerbare verlies tot de vrolijk makende 'dwaaltaal', de puurheid van ongefilterd gedrag en het spel met hernieuwd contact op intiemer niveau.

De herkenning, ook bij het premièrepubliek, is dan ook groot; tranen lopen over wangen. Vrijdag speelt geregeld recht op het publiek...

Zonder overdreven dramatiek raakt zij de kern door emotionele uitspraken als gevoelige knalerwtjes te laten vallen. Bovendien switcht Vrijdag moeiteloos van redderende dochter naar dwalende moeder... Matzer laat in haar heldere regie genoeg ruimte voor grappige onderonsjes met muzikant Helge Slikker. ...Je kunt mij gerust een geheim vertellen geeft een waardevol steuntje in de rug.

– Annette Embrechts THEATERKRANT

De verdienste van Matzer is dat zij openstaat voor de magie en meegaat in de herinneringen en de fantasie van haar moeder. Samen stappen zij in de tijdmachine en gaan waar de verbeelding hen brengt. Doordat Matzer haar improvisatievermogen gebruikt, levert dat mooie en ontroerende momenten op. Troostrijk voor wie een naaste met dementie heeft maar ook voor ieder die leeft met de angst ooit dementie te krijgen.

– BRABANT CULTUREEL

Publieksreacties

“Een must see theatervoorstelling! Ontroerend, een glimlach en herkenbaar. En opnieuw de bevestiging dat de sociale benadering voor dementie de juiste weg is.”

“Ademloos zitten luisteren en kijken. Enorm ontroerd, kwetsbaar en grappig. Fantastisch hoe Madeleine een jarenlang proces heeft gehad.”

“Wat een bijzonder mooie, nieuwe voorstelling van Madeleine Matzer. Over een dementerende ouder en een dochter die wegen vindt om toch in verbinding te blijven. Persoonlijk, zonder sentimenteel te worden. Ik weet zeker dat ik er 10 jaar geleden veel aan had kunnen hebben.”

“Een ontroerende, indrukwekkende maar ook grappige voorstelling over omgaan met dementie. Prachtig gespeeld en gezongen. Echt een aanrader voor iedereen die in het persoonlijk leven of werk met dementie te maken heeft!”

“Pakkend, realistisch en adembenemend. Met ook een brok in de keel zitten kijken.”

“Dikke complimenten over de waarachtigheid van het spel en de prachtige muziek. Diep geraakt.”

Een mooie reactie kwam ook van één van onze gespreksleiders:

“Ik vind het echt heel erg mooi en bijzonder om de nagesprekken bij buurthuizen te doen: we bereiken echt een ander publiek, die zelden/nooit naar theater gaat, binnen een al bestaande verbondenheid en vertrouwen van het buurthuis. Daardoor wordt het delen nog openhartiger en de thematiek persoonlijker. Dus ik was weer erg blij dat ik dit nagesprek mocht doen.

Wat ik ook graag aan jullie wilde vertellen, is dat naar aanleiding van Geheim er een lotgenotengroep is ontstaan in het buurthuis! Dus dat is een heel mooi en tastbaar rimpeleffect van het werk dat we doen”. Gespreksleider Babette Kalker n.a.v. een nagesprek in één van de buurthuizen van Stichting

Eigenwijks in Amsterdam-West waar zowel Je kunt me gerust een geheim vertellen als Broos speelde.

Smart

Een onbewaakt ogenblik dat alles verandert

Is het mogelijk om een autonome voorstelling te maken over een onderwerp als verkeersveiligheid? Ja, als je de goede ingang zoekt, Peter De Graef als schrijver vraagt, Helge Slikker als componist, Sanne Danz als decorontwerper, en Gürkan Küçüksentürk als acteur.

Smart is een mooie voorstelling geworden, die we met trots op de meest uitzonderlijke plekken spelen. In de Volvogarage, bij Heijmans bouwbedrijf, maar ook in theaters. Voor publiek dat vaak nog nooit een theater van binnen zag. Van mensen die strepen trekken op de weg tot vrachtwagenchauffeurs en CEO's, vaak door elkaar heen, zodat er boeiende gesprekken op gang komen over verantwoordelijkheid en kwetsbaarheid.

Ook *Smart* ging dit jaar weer in reprise. We hebben deze mooie intieme voorstelling dit jaar weer 24 keer gespeeld voor uiteenlopende instanties en bedrijven, zoals Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland (5 voorstellingen), Rijkswaterstaat (4 voorstellingen), Van Rens B.V. (4 voorstellingen), Munckhoff vervoer (5 voorstellingen).

De voorstelling maakt nog steeds veel impact en heeft in veel gevallen al geleid tot dat in het begeleidende nagesprek het initiatief ontstond om in het betreffende bedrijf gezamenlijk beleid op telefoongebruik te ontwikkelen.

Herfst. De zon laag.

Prachtig gouden strijkluchtje op het landschap.

Lange schaduwen, verkleurde bomen. Een plààtje.

Geen tegenliggers.

Vrijwel geen zijwegen... en alles is geoogst,

dus je ziet van mijlen ver wat er aan komt.

Ga je een beetje ontspannen achter je dashboard...

In een scherpe en aangrijpende, maar ook humorvolle tekst belicht meesterverteller Peter De Graef het perspectief van een heel gewoon mens, op een heel gewone dag. Tot er iets gebeurt dat alles onomkeerbaar verandert...

Stichting Yannick

In maart 2016 overleed de 21-jarige Yannick Frijns nadat zij werd aangereden door een automobiliste, die volgens het Openbaar Ministerie was afgeleid door het gebruik van haar smartphone. Na haar zinloze dood richtten haar ouders Stichting Yannick op: een organisatie actief op het gebied van bewustwording, preventie en wet- en regelgeving m.b.t. de risico's van het gebruik van smartphones tijdens verkeersdeelname. Hun verhaal en initiatief vormden de aanleiding voor het maken van de voorstelling *Smart*.

Credits

TEKST	Peter De Graef
REGIE	Madeleine Matzer
REGIEASSISTENTIE	Sybe Gratama
SPEL	Gürkan Küçüksentürk
COMPOSITIE & MUZIEK	Helge Slikker
DRAMATURGIE	Cecile Brommer
DECORONTWERP	Sanne Danz
KOSTUUMONTWERP	Ilse Vermeulen
LICHTONTWERP	Tim van 't Hof
TECHNIEK	Casper Vriens, Rens van Dijk

Scènefoto Smart - ©Karin Jonkers

Recensies

Midscheeps getroffen door een knipseltje. SMART van MATZER leert wat rijdend appen aanricht - CULTUREEL PERSBUREAU

Hoewel je als toeschouwer de dramatische afloop al weet, slaagt Küçüksentürk er knap in de spanning op te bouwen zodat je als toeschouwer op het puntje van je stoel zit. Het gevoel van totale ontreddeering dat hij oproept is universeel. - BRABANT CULTUREEL

Küçüksentürk doet zijn verhaal zittend in een tredmolen. Soms stapt hij erin en draait rondjes, onbeholpen, of juist mechanisch. Moeiteloos houdt hij de aandacht vast met zijn sobere, ingetogen, soms humoristische relaas. - BRABANTS DAGBLAD

Publieksreacties

“Ik vond het een mooie en rakende voorstelling, en in zijn eenvoud ijzersterk vormgegeven. Het nagesprek vond ik ook heel goed, de diepte in met merkbaar oog voor gevoeligheden.”

“Ik was van het begin tot het eind geboeid, het is goed geschreven en geweldig gespeeld. Mocht het verhaal op zich al niet tot zelfreflectie leiden dan zette de nabespreking je wel aan het denken. En toch niet belerend. Echt top gedaan!”

“SMART is niet zomaar een voorstelling; door de nagesprekken creëert MATZER nog extra verdieping. Daardoor blijft het niet steken in: ‘dat moet je niet doen’. In een gesprek kun je juist ook handelingsperspectief bieden, door het met elkaar te hebben over wat ieder van ons kan doen om het veiliger te maken.”

Paul Makken - ANWB Fonds

MATZER Lab

In 2023 vonden er twee Lab's plaats. Een Lab is een mogelijkheid voor een (jonge) maker om onderzoek te doen. Ze krijgen hiervoor van ons een klein activiteitenbudget dat ze kunnen aanwenden om extra ondersteuning of materiaal in te kopen; begeleiding van Madeleine, productie en techniek voor een bepaald aantal uren en het gebruik van onze repetitieruimte. Desgewenst kunnen ook kostuums en opgeslagen decorstukken gebruikt worden. Doel van het Lab is om een maker met behulp van professionele begeleiding-op-maat een stapje verder te brengen in hun ontwikkeling. Judith Bruijnzeels en Thomas Boer deden beiden een Lab.

Judith Bruijnzeels

Mijn naam is haas

Judith Bruijnzeels was al langere tijd bezig met haar project *Mijn naam is haas*. Tot ze bij ons een Lab kwam doen bestond dat voornamelijk uit een boekje dat ze maakte en een audiovertelling met trauma en dissociatief gedrag als onderwerp. Beide middelen gebruikte ze in haar 'hazenbijeenkomsten', bestemd voor iedereen die te maken heeft met mensen met trauma/dissociatieve problematiek. In het Lab wilde ze onderzoeken of het mogelijk zou zijn een theatrale installatie te maken die publiek zou meenemen in de ervaring van dissociatie.

“Als kunstenaar is het voor mij essentieel om de toeschouwer te betrekken bij mijn werk. Daarom nodig ik hen altijd uit om zich te verwonderen en nieuwsgierig te zijn, om het 'niet weten' te omarmen en te ontdekken wat er gebeurt. Dit geldt vooral voor thema's die de onderlaag raken waar trauma spreekt. Vaak is iets taboe en gaan we er liever van weg dan dat we het onder ogen zien. Ik geloof echter dat als we op andere manieren leren luisteren en kijken, zonder het verhaal per se te willen begrijpen, we elkaar kunnen ontmoeten op een dieper niveau. Het gaat dan om wat je ervaart en dat is een mooi uitgangspunt om samen op reis te gaan in het kunstwerk en het leven,” vertelt Judith over haar werk.

Trauma en dissociatie

Volgens Judith omvat trauma zoveel meer dan alleen de gebeurtenis zelf.

“Het uit zich als een voortdurende stroom van ontastbare beelden, sensaties en gedragingen die vaak ook voor jezelf moeilijk te begrijpen zijn, laat staan voor de mensen om je heen. Dissociatie is in essentie een beschermingsmechanisme waarbij je de verbinding met jezelf, de ander en de omgeving verliest. Tijdens overweldigende gebeurtenissen ben je niet in staat helder te denken en hetgeen je wordt aangedaan op te slaan als een verhaal dat je chronologisch kunt navertellen.” vervolgt Judith.

“Via kunst zoek ik naar manieren om deze verhalen te vertellen, zodat we door middel van de ervaring die het werk oproept, met elkaar in contact kunnen komen.”

Lab-dagen

Gedurende tien dagen, verspreid over twee maanden, dook Judith samen met een team bestaande uit Floris van Bergeijk (componist), Just Rijntjes (tekstcoach en dramaturg) en Suzanne Huijs (grafisch ontwerper en beeldend kunstenaar) de studio in.

“Met behulp van de cut-up techniek begon ik taal uit verschillende bronnen te ontleden, met als doel een vorm van storytelling te creëren die te volgen is door de opgeroepen emoties, in plaats van een lineair verhaal. Toeval speelt een belangrijke rol in mijn werk, en dat kost tijd. Ontelbare pagina's tekst werden verwerkt tijdens het werken met het loopstation. Op deze manier ontstond de tekst voor de audio binnen de installatie. In de studio konden we de vorm van een installatiekunstwerk verkennen. De innerlijke wereld van iemand met dissociatieve problematiek is verdeeld en voelt als een doolhof waar geluiden en stemmen vanuit verschillende hoeken opkomen. Ik wilde het gevoel van verstoppertje spelen creëren, omdat je op zoek moet gaan naar de verschillende aspecten van de gebeurtenis. De stemmen worden klank en vervolgens zang, alsof je langzaam in de tijd verdwijnt en niet meer precies kunt horen wat er gezegd wordt. We speelden deze opname tien minuten lang af via vier luidsprekers, waardoor er een gevoel van desoriëntatie ontstond,” vertelt Judith over haar werk Klein Zwitserland.

Daarnaast heeft Judith samen met Suzanne een poëziebundel gemaakt. Zowel de bundel als het installatiekunstwerk maakten deel uit van de presentaties. Judith: *“Ik wilde dat bezoekers konden rondlopen in de wereld van iemand met trauma, zich verloren konden voelen zonder af te haken. De bundel bood enige context en verduidelijking en ondersteunde de essentie van de ervaring.”*

Presentatie van het onderzoek

Elk Lab mondt uit in een presentatie, in geval van Judith hebben er twee presentaties plaatsgevonden op 26 en 30 mei. De reacties waren goed en verrast en hebben voor Judith geleid tot nieuwe ingangen en een uitnodiging elders haar onderzoek verder voort te zetten.

In totaal hebben vijftig mensen de presentaties van Judith bezocht, waaronder hulpverleners binnen de geestelijke gezondheidszorg, theatermakers, programmeurs.

Credits

CONCEPT EN UITVOERING	Judith Bruijnzeels
COMPONIST	Floris van Bergeijk
TEKSTCOACH/DRAMATURG	Just Rijntjes
GRAFISCH ONTWERPER	Suzanne Huijs
BEGELEIDING EN ADVIES	Madeleine Matzer
TECHNIEK	Casper Vriens

Publieksreacties:

“Mensen werden na verloop van tijd mede-objecten in de ruimte, en door de verplaatsing veranderde de dynamiek en beleving van de ruimte. Ik raakte het besef van tijd kwijt, maar zij boden houvast.”

“Ontheemd, verdwaald, de tijd kwijtraken, wanneer je geen grip kunt krijgen op het narratief, vraagt het werk je om naar binnen te gaan en te ontdekken wat de ervaring met je doet. ”

“Verdwaald, ontheemd, indrukwekkend. Ik wilde telkens heen en weer tussen de bundel en de installatie. Ik ervaarde een fysiek onbalans. Het was prachtig ontroerende en herkenbaar.”

Judith: "Wat ik artistiek gezien erg waardevol vond, was dat de mensen in de installatie zelf onderdeel werden van die verdeelde wereld. De installatie in combinatie met de bundel is op zichzelf zeer geslaagd. Wat we hebben gecreëerd, vormt een stevige basis om verder op voort te bouwen."

Thomas Boer

Lara

LARA
en ik,
een (half) leven samen.

Een 'rouwe' biografische vertelling met muziek.

Het liefdesverhaal van Thomas en Lara laat zich vertellen als een romantische film. Als Lara in het najaar van 2021 ernstig ziek wordt, besluit Thomas het verhaal van hun liefde op te schrijven. Amper 8 maanden later sterft Lara en laat hem haar dagboeken na.

Thomas Boer is acteur en theatermaker. Hij onderzoekt in dit Lab hoe het is om zo'n "rouw" persoonlijk verhaal op toneel te brengen en het ook nog zélf te vertellen. Is het niet te particulier en te vers, of liggen er juist universele 'lessen' over de liefde, leven, ziekte en dood verborgen in hun verhaal, in zijn verhaal?

Een verhaal met pieken en dalen, van elkaar kwijtraken en terugvinden, over omgaan met verlies, de grens tussen feit en fictie, droom en werkelijkheid, romantiek en het alledaagse.

Credits

CONCEPT EN SPEL	Thomas Boer
TEKST	Thomas Boer en Lara Clarkson
MUZIEK	Lorijn von Piekartz. (gitaar)
TEKST- EN REGIEADVIES	Madeleine Matzer
DRAMATURGISCH ADVIES	Celine Buren
met speciale dank aan	Dion Vincken

Thomas werkte in juni 2023 een paar dagen in het Lab en presenteerde in besloten setting om feedback op te halen. Na de zomer werkte hij weer in de studio en gaf nog een presentaties voor een breder publiek.

Het onderzoek van Thomas was tweeledig:

Is het mogelijk iets dat zo persoonlijk is te verwerken tot theater zonder dat het een egodocument wordt? Hoe creëer je de juiste afstand en maak je het theateraal en universeel?

En voor wie is deze voorstelling geschikt?

Madeleine heeft Thomas in eerste instantie vooral begeleid in de tekst en in tweede instantie gedurende het repeteren op de vorm en het spel. Thomas heeft, gedeeltelijk samen met Lorijn, tien dagen gerepeteerd. Het resultaat daarvan heeft hij in eerste instantie gepresenteerd aan vrienden en familie, in tweede instantie aan een ruim publiek van geïnteresseerden, theaterbezoekers, maar ook mensen van uitvaartorganisaties en organisaties op het gebied van rouwverwerking. Het is Thomas goed gelukt de afstand te creëren die nodig was om het verhaal performatief te maken. Het blijft de vraag of de combinatie van eigen verhaal en zelf spelen de beste insteek is. Het publiek reageerde

positief en was tegelijk soms in verwarring over het persoonlijk karakter ervan. Het nagesprek nadien gaf inzicht in het universele karakter m.b.t. rouw en verwerking. Thomas gaat van hieruit verder met het ontwikkelen van het concept, en neemt hier ruim de tijd voor om letterlijk nog meer tijd en afstand te krijgen tussen gebeurtenis en uiting.

Heksenkringen

Madeleine had al langer het verlangen om een aantal heksenkringen te organiseren: geheimzinnige bijeenkomsten voor gevaarlijke vrouwen.

Op 8 december 2022 en op 10 juni 2023 vonden de eerste *Heksenkringen* plaats. Madeleine is gefascineerd door wat het maakt dat vrouwen door alle tijden en culturen heen als gevaarlijk worden ervaren, waardoor ze in sommige gevallen worden onderdrukt of monddood worden gemaakt? Wat is hun (tover)kracht, waarin schuilt hun gevaar. De titel is min of meer een gimmick, de fascinatie en het onderzoek is dat zeker niet.

Ik wilde alle clichés vermijden, niets gaan doen met de verwachtingen die mensen bij dit thema zouden kunnen hebben. Wel wilde ik onderzoeken hoe het zou werken als ik vanuit de titel een groep zou verzamelen en met hen open en gezamenlijk deze vragen centraal zou stellen.

De aankondiging met niet veel meer dan de titel zorgde binnen een uur voor een 'volle' zaal van 26 geïnteresseerden. Een interessante groep van totaal verschillende vrouwen, van oud tot jong en van executives in het bedrijfsleven tot werkzoekenden, actrices, studenten en dramaturgen. Minou Bosua en ik hebben de eerste editie samen geleid, waarbij Minou haar krachten als community performer inzette en ik het geheel vormgaf met allerlei opdrachten en vragen. In de tweede zijn we op zoek gegaan naar de innerlijke levenslijn, waar ligt de essentie van je kracht en kwaliteiten.

Het waren beiden fascinerende bijeenkomsten waarin processen organisch waren en waarin iedereen zich thuis voelde. Het is lastig te beschrijven, de bijeenkomsten waren dan ook geheim ;). Maar het was krachtig en smaakte naar wellicht meer. – Madeleine Matzer

IMPACT

We maken voorstellingen die ertoe doen. Dat zagen we zelf natuurlijk al langer aan de reacties die we krijgen. We zien veel mensen bij onze voorstellingen die geraakt worden, geroerd zijn, zich herkennen, erover willen spreken, ons laten weten dat ze weken na de voorstelling er nog steeds over praten. We zien dat organisaties ons steeds vaker weten te vinden als ze thema's in hun bedrijf bespreekbaar willen maken op een manier die echt beklijft. Keer op keer zien we bijvoorbeeld in de besloten voorstellingen voor bedrijven dat theater mensen raakt op een manier die met andere interventies niet lukt. En dat vervolgens betekenisvolle gesprekken op gang komen. Het maakt medewerkers ook trots op hun bedrijf/organisatie dat dergelijke middelen worden ingezet om een thema bespreekbaar te maken. Het is prachtig om te zien wat autonoom kwaliteitstheater met mensen en bedrijven kan doen. We zien het gebeuren en wilden het ook graag hard maken.

In 2023 hebben we na onze impactonderzoeken bij *Smart* en *Je kunt me gerust een geheim vertellen* opnieuw onderzoek laten doen bij *Broos*. Deze voorstelling dringt nog dieper door dan de andere voorstellingen. Dit komt doordat ouders met een zorgintensief kind emotioneler betrokken zijn bij de verzorging van hun eigen kind dan als mantelzorger voor bijvoorbeeld hun ouders. Hieronder is de infographic te zien met de belangrijkste resultaten uit het onderzoek.

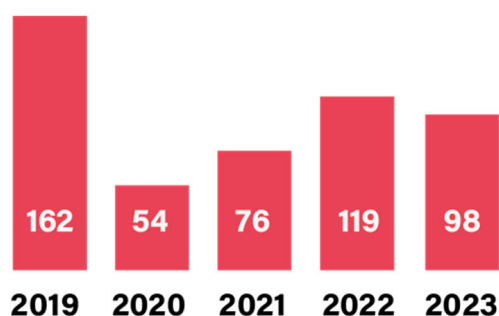
Infographic impactonderzoek Broos

PRESTATIES

Omvang en samenstelling, resultaat vs. ambities

In totaal planden we in 2023 **111** voorstellingen. Effectief speelden we 98 voorstellingen. Door het onverwacht overlijden van Helmert Woudenberg en door ziekte van Juul vrijdag hebben we 13 voorstellingen niet kunnen spelen, Daarnaast waren er **3** online lezingen (1 van *Je kunt me gerust een geheim vertellen* en 2 van *Broos*). Waarmee het totaal aantal uitgevoerde activiteiten op 114 zou zijn gekomen.

Aantal speelbeurten in de afgelopen 5 jaar

Het totaal aantal bezoekers komt uit op een zeer respectabele **8.800** (2022: 9.666). Aan de online lezingen deden **106** mensen mee.

De bezettingsgraad lag op 58%. Voor veel gezelschappen is dat een percentage om trots op te zijn. Wij zijn meer gewend inmiddels. In 2022 hadden we een gemiddelde zaalbezetting van 70%. Dat we dit jaar iets lager uitkomen, heeft te maken met dat we in 2023 relatief veel voorstellingen openbaar in het theater hebben gespeeld. Bij openbare voorstellingen is over het algemeen de bezettingsgraad lager. Als we voor de zaalbezetting de uitsplitsing maken naar besloten en open voorstellingen zien we dat onze besloten voorstellingen beter bezet zijn: 64%. Dit heeft er mee te maken dat we spelen voor partners en hun achterban. Hiermee bereiken we organisch een divers publiek en hebben we ook een goed gevulde zaal. Een rechtstreeks gevolg en prettige bijkomstigheid van onze nieuwe manier van produceren. *Broos* en *Blind* speelden we ook veel als openbare voorstelling.

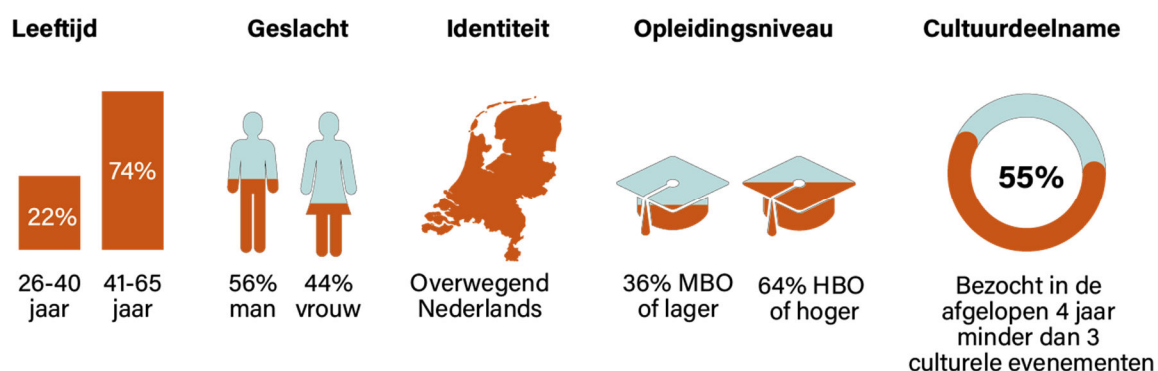
In bijlage 2 staat de gehele speellijst 2023.

Samenstelling publiek

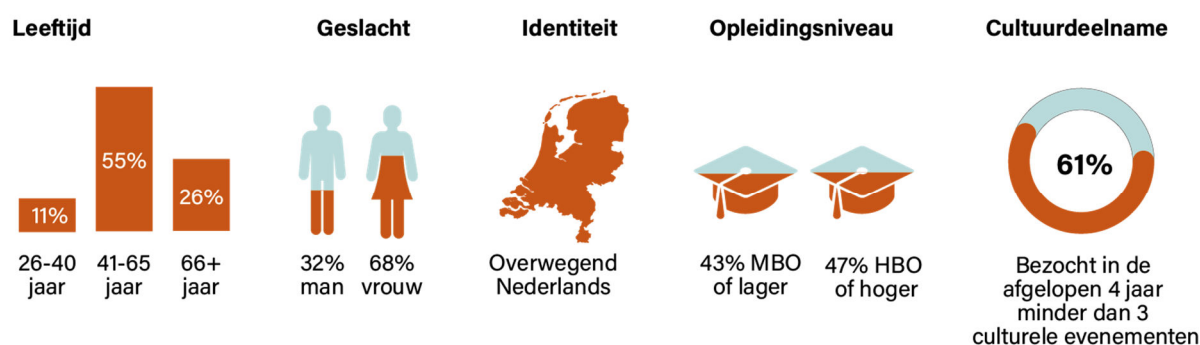
Omdat we veel gespeeld hebben voor de achterban van onze partners (medewerkers, klanten, stakeholders) bereikten we automatisch veel mensen die niet tot het reguliere theaterpubliek behoorden. We zochten ze op en speelden op locaties (zoals theater Maitland op het terrein van de Baak voor Stichting Philadelphia of de OBA in Amsterdam-West). Dankzij onze impactonderzoeken, waarbij we natuurlijk ook demografische gegevens uitvragen, hebben we een goed beeld van ons publiek.

Als we het grof schetsen, bestaat het traditionele theaterpubliek merendeels uit vrouwen, hoger opgeleid en 50+. Het publiek van MATZER heeft bij elke voorstelling een ander profiel en bereikt ook andere demografische groepen.

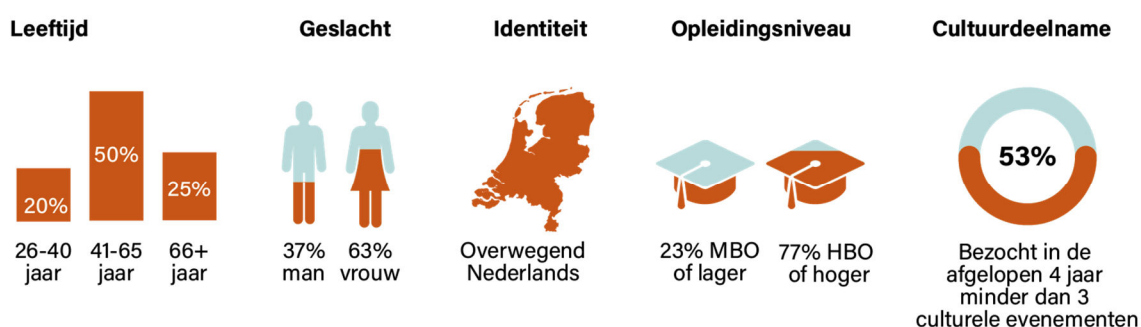
Smart

Je kunt me gerust een geheim vertellen

Broos

Bij *Smart* zagen we overwegend mannen in de zaal zitten. De bedrijven die ons boekten, hebben veel mannen in dienst. *Je kunt me gerust een geheim vertellen* speelden en spelen we veel voor zorginstellingen of mantelzorgorganisaties. Daar werken meer vrouwen. Dat de gemiddelde leeftijd hier ook hoger ligt, is logisch. Het onderwerp dementie trekt oudere mensen aan. Wat opvalt in deze beide onderzoeken is dat het opleidingsniveau o.h.a. gemiddeld anders is dan bij traditioneel theaterpubliek. Dat we veel nieuw publiek met deze twee voorstellingen hebben bereikt zien we in de laatste cijfers. Het merendeel van de bezoekers bezocht niet veel vergelijkbare culturele evenementen.

Bij *Broos* zien we een vergelijkbaar patroon als bij *Je kunt me gerust een geheim vertellen*. Ook hier meer vrouwen dan mannen, ook omdat we opnieuw veel met zorgaanbieders te maken hadden met vrouwelijke medewerkers. Omdat bij de voorstellingen vaak (jonge) ouders van zorgintensieve kinderen en ook regelmatig brussen (broers en zussen) aanwezig waren is het aandeel bezoekers tussen de 26 en 40 hoger (20%) dan bij *Je kunt me gerust een geheim vertellen* (11%). Opnieuw zien we ook hier dat veel van onze bezoekers geen geoefende theaterbezoekers zijn. 53% bezocht in de afgelopen jaar minder dan 3 culturele evenementen.

Geografische spreiding

We spelen door het hele land. Ongeveer de helft van onze voorstellingen speelden we in regio Zuid. (49). Opnieuw gingen we langdurige verbindingen aan. We speelden bijvoorbeeld meerdere voorstellingen *Smart* voor verzekeraar Interpolis voor hun relatie vervoerder Munckhoff. Ook speelden we vier voorstellingen *Smart* voor Van Rens B.V. Veel van onze voorstellingen speelden we in de standplaats 's-Hertogenbosch (17). Natuurlijk als open voorstelling, maar ook vaak als besloten voorstelling. Partijen weten dat de Verkadefabriek ons thuis is en houden hun evenementen graag in de Verkadefabriek waarbij de voorstelling vaak wordt aangekleed met een hapje en een drankje voor medewerkers en klanten.

MARKETING - COMMUNICATIE

Het beleidsplan van MATZER (2021-2024) vertrekt vanuit de missie om artistiek autonoom kwaliteitstheater midden in de samenleving te realiseren en zo een rol van betekenis te spelen in grote thema's die de (maatschappelijke) aandacht vragen. Een proces dat via verbinding, vernieuwing, kwaliteit, kwetsbaarheid, samenwerking en ontmoeting leidt tot impact, in de vorm van maatschappelijke dialoog, wederzijds begrip, onderlinge betrokkenheid en inclusiviteit. In het beleidsplan wordt uitvoerig ingegaan op het waarom, hoe en wat van deze missie. Het onderdeel communicatie is belangrijk in de uitvoering van de plannen.

Al in 2021 zijn we gestart met de vertaling van deze missie naar een herijking van MATZER, als producent en partner voor organisaties, bedrijven, theaters en overheden. Die herijking vertaalden we vervolgens naar een marketing- & communicatiestrategie en werkten we uit in doelgroepgerichte stijl(en) en middelen.

Vooraf de vragen: hoe communiceer je met zakelijke partners? Welke middelen hebben ze nodig om hun achterban te bereiken en te enthousiasmeren voor de voorstelling? En wat is er nodig om uiteindelijk gedragsverandering/impact te bewerkstelligen binnen organisaties zonder dat MATZER de vingerwijzende rol pakt?

Daarnaast werkten we ook nog steeds nauw samen met theaters, die we van communicatiemiddelen voorzien.

In de loop van 2022 ontwierp Studio Boot uit 's-Hertogenbosch voor ons een nieuwe huisstijl het laatste kwartaal van 2022 troffen we voor de inrichting van een nieuwe website een nieuwe partner: Burgburg.

In het voorjaar van 2023 testten we onze nieuwe middelen. In september 2023 introduceerden we onze nieuwe huisstijl en website. Hiermee kunnen we toekomstbestendig aansluiten bij de ontwikkelingen in de organisatie, de visie, missie en ambities en proposities. De identiteit benadrukt de golfbeweging die MATZER in gang zet en illustreert het continueren van deze beweging. Deze vorm is het vertrekpunt voor de gehele vormtaal. Rood blijft als voorheen een prominente kleur in onze huisstijl, maar we hebben ook nieuwe kleuren geïntroduceerd om organisaties en theaters te

onderscheiden. De nieuwe visuele middelen zijn ook afgestemd op de ervaring die het publiek in de zaal ondergaat, met een centrale rol voor beeld, video en achtergrondverhalen op de vernieuwde website ontwikkeld door Burgburg. De specifieke proposities voor theaters en organisaties hebben een duidelijke plek gekregen in onze marketing en communicatie.

PR

In 2023 hebben wij rondom *Broos* gestart met het inschakelen van het PR-bureau Publicity Company uit Amsterdam. Goede PR vereist een specifieke expertise en vooral het hebben van een groot netwerk. Zij zijn erin gespecialiseerd om voor culturele events free publicity te genereren. Zij benaderen actief hun kanalen waardoor we voor *Broos* zowel de vroege als actuele pers bereikten, waardoor een breed scala aan media-aandacht wordt gegenereerd. Deze aanpak heeft geleid tot zowel publicaties voor een breed publiek in (landelijke) media (o.a. AD, Brabants Dagblad, Telegraaf, Vriendin, Mezza) als gerichte vakbladen (o.a. Autisme magazine, Mantelkracht, Klik, Sophi-online, OenG magazine), waarmee een diverse en specifieke doelgroep is bereikt.

Ook later in het jaar hebben we de Publicity Company ingezet voor *Blind*. Hierin hebben we onder andere gestaan in MEZZA, Touw, Psychology Magazine, Zin, Varagids Mezza, arts & Auto HMC Dagbladen, Margriet, VO-Magazine, NRC. Door met hen te werken, zijn we zichtbaar op meer plekken en worden alle media bereikt.

In bijlagen 4, 5 en 6 zijn persknipsels en overzichten te vinden van de persuitingen rondom *Broos* en *Blind* gegenereerd door de Publicity Company.

Afstudeeronderzoek

In november startte onze stagiaire marketing en communicatie Mylene van Leeuwen. Een onderdeel van haar afstudeerscriptie was om het effect van free publicity op de kaartverkoop van *Blind* te onderzoeken. Alhoewel dit niet een makkelijk opgave is omdat we niet beschikken over alle data van de gehele customer journey kunnen we toch wat concluderen dat het inschakelen van dit bureau een effect heeft gehad. Uit de algemene trends per theater blijkt dat er pieken zijn in de voorverkoop en rond eind oktober bij verschillende theaters. Het lijkt erop dat de combinatie van interviews, recensies en de timing van deze media-uitingen een positieve invloed heeft gehad op de kaartverkoop. Theaters waarbij de pieken rond eind oktober vallen, tonen mogelijke correlaties met de timing van de media-aandacht.

Een terugblik in cijfers

MATZER online

Website

In 2023 had de website in totaal 31.076 bezoekers. Dat is een stijging van maar liefst 73,70% ten opzichte van 2022 (17.891 bezoekers).

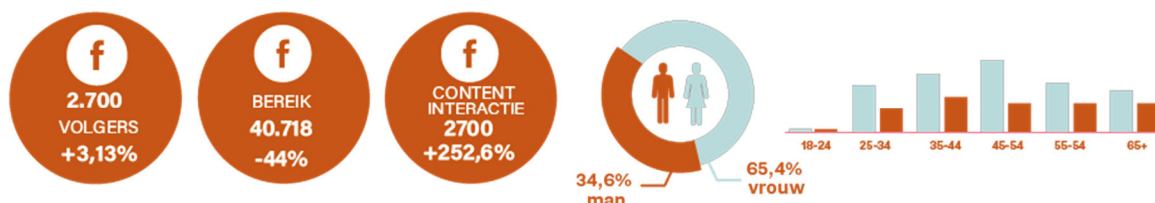

Eenzijds heeft deze stijging te maken met de lancering van onze nieuwe site. Deze is toegankelijker en gebruikersvriendelijker dan de oude. Maar het is ook een gevolg van meer activiteiten in 2023 en het beter uitnutten van deze activiteiten (waaronder de inzet van de Publicity Company, zie hierboven). In het diagram hierboven is te zien dat er twee grote pieken waren rondom de premières van *Broos* en *Blind*. We hebben veel publicaties getimed rondom de premières van deze twee voorstellingen. Beiden dragen bij aan de enorme stijging van de website bezoeken. Veruit de best bezochte pagina is die van *Broos* (weergave van 12.910).

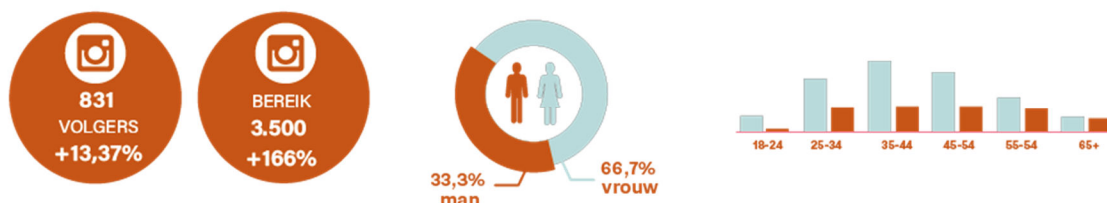
Facebook

In 2023 heeft de MATZER Facebook pagina een bereik gehad van 40.718 (onder andere organisch 15.330, adverteerders 21.767). Dat is een daling van 44%. Dit komt omdat we een stuk minder hebben geadverteerd in 2023 ten opzichte van 2022. Organisch is er wel een stijging in bereik namelijk 100%. Hieronder een overzicht van diverse diagrammen van de algemene statistieken.

Instagram

In 2023 hebben we een bereik gehad van 3.500 dat is een stijging van 166%. We hebben 831 volgers (+13,37%) Hieronder een overzicht van diverse diagrammen van de algemene statistieken.

LinkedIn

Ook op LinkedIn in zijn we flink gegroeid. Wat vooral opvalt is dat er een hoog engagement rate is - gemiddeld 8,49%. Een goed engagement percentage op LinkedIn varieert van 2% tot 5%. Hier zitten we dus ver boven.

STAKEHOLDERS

We werden in 2023 vanuit het huidige kunstplan 2021- 2024 meerjarig ondersteund door Gemeente 's-Hertogenbosch, provincie Noord-Brabant en Fonds Podiumkunsten.

Belangrijke culturele partners (collega's, ketenpartners en meer) zijn

Verkadefabriek, 's-Hertogenbosch
Fontys Academie voor Theater, Tilburg
Kunstloc Brabant, Tilburg
November Music, 's-Hertogenbosch
Theatergezelschap Artemis, 's-Hertogenbosch
Panama Pictures, 's-Hertogenbosch
Theaterfestival Boulevard, 's-Hertogenbosch
Festival Cement, 's-Hertogenbosch
Bos Theaterproducties, Amsterdam
Koning Willem I college, 's-Hertogenbosch
Avans Hogeschool, 's-Hertogenbosch
Impresariaat Berbee en Jansen, Amsterdam
&Brakema, Amsterdam

Op bedrijfseconomisch vlak werken we graag samen met onder meer de volgende organisaties

Administratiekantoor ASK, Amsterdam
Abel Accountants, 's-Hertogenbosch
@arbo verzuimbeheer, Haarlem
Coaching in de cultuur, Naarden

We nemen actief deel aan en zijn lid van diverse netwerken

DOCIS (Directeuren Overleg Culturele Instellingen 's-Hertogenbosch).
NAPK en Ovale Tafel (Fondsgezelschappen).
De Kunst van Brabant.

Zakelijke partners

Smart

We speelden onder andere voor Achmea, Munckhoff vervoer (ism Interpolis), regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland, Rijkswaterstaat, Van der Kaa Transport, Provincie Drenthe, provincie Zuid-Holland

Je kunt me gerust een geheim vertellen

Onze voorstellingen speelden we voor onder andere Alzheimer Nederland, diverse gemeenten met een beleidslijn voor dementievriendelijke gemeente, netwerk zorginstanties in Breda, GGD Brabant Zuid-oost, Stichting Eigenwijks Amsterdam

Broos

We speelden naast veel openbare voorstellingen voor onder andere Stichting Philadelphia Zorg, Cliëntenbelang Amsterdam, Stichting Eigenwijks Amsterdam, Transvorm, Vrije Universiteit Amsterdam.

KANSEN EN BEDREIGINGEN IN DE TOEKOMST

In het kader van de continuïteit van de organisatie was 2023 het jaar dat we naast al onze activiteiten hebben nagedacht over de toekomst. Op 1 januari 2025 begint een nieuwe kunstenplanperiode en neemt Madeleine Matzer afscheid als artistiek leider en als directeur-bestuurder

Samen met onze Raad van Toezicht is een zorgvuldig traject gelopen over de opvolging van Madeleine. Dit mondde uit in de beslissing om dramaturg Martine Manten aan te zullen stellen als nieuwe artistiek leider vanaf 1 januari 2025. Deze beslissing werd vervolgens in een vroeg stadium gedeeld met onze belangrijkste subsidienten: Fonds Podiumkunsten, de provincie Noord-Brabant en de gemeente 's-Hertogenbosch. Met Coaching in de Cultuur (Carolien van de Schoot) werden vervolgens gesprekken gevoerd en was er een organisatieadvies traject voor de inrichting van het beste organisatiemodel in de nieuwe situatie. Hieruit volgde, conform het advies, het besluit van bestuur en raad van Toezicht dat Agnes Bolwiender, huidig zakelijk leider, voor een ad interim periode na 1 januari eindverantwoordelijk wordt als directeur-bestuurder.

We maakten ook plannen voor een nieuwe beleidsperiode 2025 – 2028. Wat we in de afgelopen jaren hebben opgebouwd, onze prachtige voorstellingen van hoge artistieke kwaliteit, alle geweldige reacties, de impact op onze partners en op ons publiek, verdient continuïteit en hebben we kunnen verwoorden in een prachtig nieuw beleidsplan.

Steeds weer zien we dat er veel behoefte is aan onze unieke manier van theatermaken: hoge artistieke kwaliteit gekoppeld aan maatschappelijke thematiek en oog voor wat klanten en hun achterban nodig hebben. Dit geldt niet alleen voor allerlei maatschappelijke organisaties maar ook voor theaters die dankzij ons een ander publiek kunnen bereiken. Hierdoor is de zaalbezetting ook hoger dan wanneer we uitsluitend op de 'traditionele' manier voor theaters zouden produceren omdat veel theaters te maken hebben met teruglopende bezoekersaantallen.

Bedreigingen zijn er natuurlijk ook: het politieke klimaat is onzeker en de Covid crisis heeft duidelijk gemaakt dat de sector in dergelijke omstandigheden kwetsbaar is. Dit zijn zaken waar wij geen of nauwelijks invloed op hebben. En hoe goed we ook presteren en ernaar streven om minder subsidie-afhankelijk te worden, een organisatie als die van ons kan niet bestaan zonder financiële ondersteuning. We zijn trots op het beleidsplan dat we hebben gepresenteerd en we hopen van harte dat we in staat gesteld worden in de nieuwe kunstenplanperiode onze missie uit te voeren.

GOVERNANCE

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestond per 31 december 2023 uit:

- De heer T.D.M. von Stetten (voorzitter)
(aangetreden per 20-09-2022, 1^e termijn eindigt per 20-09-2026)
- Mevrouw V.J.M. Stappers - Hensen
(aangetreden 20-09-2010, In overleg termijn verlengd tot 20-09-2026)
- Mevrouw F.F.M. de Roos
(aangetreden 26-03-2012, 2e termijn eindigde per 26-03-2020. In overleg verlengd tot 26-03-2024)
- De heer S.M. Knopper
(aangetreden 16-05-2013, 2e termijn eindigde per 16-05-2021. In overleg verlengd tot 16-05-2025)
- De Heer F.J.L. van Dooremalen
(aangetreden 11-04-2023, 1^e termijn eindigt per 11-04-2027)

Mevrouw J.M.F. van der Beek is per 11 april 2023 afgetreden als lid van de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht is op 23 januari (voortzetting vergadering 12 december 2022), 11 april, 19 juni, 28 augustus en 11 december bijeengewees.

Wet Normering Topinkomens

De verklaring betreffende de Wet normering topinkomens (WNT) vormt onderdeel van de jaarrekening. Deze verklaring is als bijlage in de jaarrekening toegevoegd en wordt net als het financiële verslag gepubliceerd conform de wettelijke vereisten hiervoor.

De codes

Voor MATZER is het vanzelfsprekend dat iedereen gelijkwaardig is en mee mag doen. Dit uitgangspunt werkt door in alle geledingen van onze organisatie en is een belangrijk speerpunt in ons beleid. Ook governance, fair practice en duurzaamheid zijn op orde en verankerd in de haarvaten van de organisatie. Ruimte voor verbetering is er altijd, maar we zijn goed op weg.

Code culturele diversiteit en inclusie

MATZER onderschrijft het nut en de noodzaak van deze code volledig. Wij zijn ervan overtuigd dat een organisatie met een divers profiel een verrijking is voor zowel de organisatie zelf als voor de samenleving. Ons actieve beleid hierin werpt zijn vruchten af en richt zich op de p's: personeel, partners, publiek, programmering.

Personeel: We kijken eerst naar competenties en persoonlijkheden en minder naar diploma's, eerst naar passie en liefde voor wat we doen en minder naar het CV. Kwaliteiten van mensen zijn belangrijker dan geslacht, afkomst of handicap. Onze medewerkers en zzp'ers zijn een goede afspiegeling van de maatschappij, in leeftijd, achtergrond, expertise, genderdifferentiatie en afstand tot de arbeidsmarkt.

MATZER is tevens een van de weinige, door een vrouw geleide, theaterorganisaties die expliciet ruimte geeft aan vrouwelijke theatermakers. Daarbij is het ook reëel om op te merken dat hierin nog stappen te maken zijn. Vooral in de samenstelling van de Raad van Toezicht is nog weinig diversiteit zichtbaar. Wel wat betreft leeftijd en verdeling man-vrouw, niet wat betreft (culturele) diversiteit. In een

kleine organisatie met weinig verloop, is dat streven weliswaar ambitieus maar niet onhaalbaar uiteraard.

Programmering: MATZER maakt voorstellingen op basis van maatschappelijk relevante thema's en onderwerpen. MATZER streeft naar een afspiegeling van de samenleving en de zichtbaarheid van culturele diversiteit bij de casting van musici en acteurs. Dit is een voortzetting van beleid dat eerder is ingezet en tot uiting gekomen in voorstellingen. Zo waren de laatste jaren al regelmatig acteurs met een Surinaamse, Antilliaanse, Indische, Turkse en Marokkaanse achtergrond te zien. Verder spreken de thema's en vorm van de voorstellingen iedereen aan. Deze zijn niet voor een select gezelschap gemaakt.

Publiek: De herkenbaarheid onder verschillende publieks- groepen is groot. MATZER geeft onderzoeksbureau Cigarbox uit Rotterdam regelmatig opdracht om publieks- en impactonderzoek te doen. Hierdoor kunnen we aantonen dat ons publiek een ander profiel heeft dan het 'reguliere theaterpubliek' doorgaans heeft. Dat komt enerzijds door de programmering met thematiek die voor iedereen geldt, maar ook doordat wij ons publiek opzoeken door te spelen in buurthuizen, sociale en culturele centra en tehuizen.

Na eerdere goede ervaringen met het bereikbaar maken van voorstellingen voor mensen met een visuele beperking, willen we daar in de komende periode opvolging aan geven.

Personeel: Onze medewerkers en zzp'ers zijn een goede afspiegeling van de maatschappij, in leeftijd, achtergrond, expertise, genderdifferentiatie en afstand tot de arbeids- markt.

Partners: we werken samen met een grote veelheid en diversiteit aan partners en partijen.

Code cultural governance

MATZER onderschrijft de acht principes van de code volledig. MATZER is een open, transparante organisatie, gericht op integer handelen, duurzaamheid en respect. MATZER hanteert een handboek Administratieve Organisatie waarin rollen, taken en bevoegdheden staan omschreven. Het bestuursstatuut dat in 2023 herijkt is, beschrijft de relatie Raad van Toezicht (RvT) en directie-bestuur. Onze RvT bestaat uit vijf professionele, betrokken en onafhankelijke toezichthouders. Een zelfevaluatie van de RvT staat elk jaar op het programma. De leden van de Raad ontvangen geen vergoeding voor hun werk. De Raad en bestuur/directie vergaderen minimaal vier keer per jaar. Van de RvT vergaderingen wordt schriftelijk verslag gedaan. De Raad houdt een keer per jaar een functioneringsgesprek met de artistiek leider die tevens directeur/bestuurder is en verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de organisatie. Buiten de vergadermomenten om wordt telefonisch of in gesprek advies gevraagd en gegeven. De Raad bespreekt vier keer per jaar de financiële voortgang van de bedrijfsvoering en laat zich informeren over de organisatorische, financiële en personele stand van zaken. Waar nodig wordt overleg gevoerd met interne belanghebbenden (zoals medewerkers) en externe belanghebbenden (waaronder partners).

Over de toepassing van de Governance Code Cultuur wordt verantwoording afgelegd.

Fair Practice Code

Fair Practice (met als onderdeel Fair Pay) wordt al jaren door MATZER beleden. MATZER is er een groot voorstander van dat werkzaamheden op een fatsoenlijke wijze worden vormgegeven en vergoed. De code kent vijf waarden. Hier worden zij beschreven:

Solidariteit: MATZER betaalt eerlijke vergoedingen aan zowel medewerkers van de organisatie als aan medewerkers van de voorstellingen en producties en hanteert daarbij de meest recente cao Toneel en Dans. De afspraken betreffen beloning en aard van de werkzaamheden alsmede eventuele (onkosten)vergoedingen en worden vastgelegd in de vorm van een (arbeids)overeenkomst. Verder hanteren we verschillende HR-instrumenten, waaronder de mogelijkheid tot thuiswerken en het volgen van opleidingen.

MATZER is goed ingevoerd in de wijze waarop de theaterwereld is georganiseerd, met cao en werkgeversvereniging. MATZER neemt actief deel aan de dialoog tussen werknemers, werkgevers en andere betrokkenen, om te werken aan een sociaal en rechtvaardige sector.

Transparantie: MATZER werkt met jaarbegrotingen voor zowel de inkomsten als de uitgaven. Periodiek wordt de organisatorische, financiële en personele stand van zaken besproken met de Raad van Toezicht en worden de medewerkers hierover geïnformeerd. Het Jaarverslag, bestaande uit het Financieel Verslag en het Bestuursverslag, is openbaar en is op aanvraag beschikbaar voor derden. Medewerkers ontvangen het Bestuursverslag en worden inhoudelijk geïnformeerd.

Duurzaamheid: MATZER loopt voorop als het gaat om duurzaamheid. Op het terrein van transport en vervoer behalen we veel winst in het spelen van langere reeksen voorstellingen op dezelfde plek. Zo spelen we regelmatig besloten voorstellingen in de Verkadefabriek, in eigen huis.

Daarnaast houden we de meeste producties op ons repertoire, waardoor niet voortdurend nieuwe decors nodig zijn. Maken we een nieuwe voorstelling, dan hergebruiken we zo mogelijk decor, kleding en props van eerder gespeelde voorstellingen.

Als huurder in de Verkadefabriek ondersteunen we van harte het streven om het gebouw energiezuiniger te maken door middel van isolatie, de aanleg van zonnepanelen en de installatie van een stroomopslagbatterij.

In de stappen die wij zetten op het gebied van duurzaamheid worden wij ondersteund door de samenwerking tussen de NAPK met de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouw Directies (VSCD) en de Vereniging van Podium Technici (VPT). Gezamenlijk zorgen zij voor een vertaling van het Theatre Green Book naar de Nederlandse werkpraktijk. De Nederlandse versie wordt voorjaar 2024 gepresenteerd en erkennen wij als norm voor de podium- kunstensector.

Diversiteit: Zie code Culturele Diversiteit

Vertrouwen: De diversiteit aan financiers, partners, ambassadeurs en de mensen die langdurig (en vrijwillig) aan MATZER verbonden zijn, geven een blijk van een aanzienlijk vertrouwen in MATZER.

TENSLOTTE

2023 was een jaar met hoogte- maar helaas ook met dieptepunten. We hebben een zeer productief jaar achter de rug. Onze voorstelling *Broos* die uitkwam in maart werd zeer goed ontvangen en beleeft op dit moment de tweede speelreeks, terwijl de derde in voorjaar 2025 alweer verkocht wordt. *Blind* van en met Lot Vekemans als regisseur ging voortvarend van start, maar moest halverwege de tournee afgebroken worden vanwege het tragische overlijden van Helmert Woudenberg. Een gebeurtenis die onze organisatie en onze mensen diep schokte.

We verzorgden twee geweldige theaterconcerten op festival Boulevard met de mooiste liedjes uit 12,5 jaar MATZER-voorstellingen, we deden twee Lab's waarin theatermakers konden experimenteren en maakten een start met de *Heksenkringen*. We speelden succesvolle reprises van *Smart* en *Je kunt me gerust een geheim vertellen*. Daarnaast werkten we heel hard aan de voorbereidingen van ons nieuwe beleidsplan en de meerjarenaanvragen.

MATZER maakt, raakt en verbindt. Onze missie staat overeind: artistiek autonoom theater maken met een stevige maatschappelijke wortel voor theaters, bedrijven en partners. We kijken met vertrouwen naar het laatste jaar in dit kunstenplan en bereiden ons voor op de nieuwe periode 2025 – 2028.

Namens Directie en Raad van Toezicht van Stichting MATZER Theaterproducties,

Madeleine Matzer
directeur/bestuurder, artistiek leider

Agnes Bolwiender
zakelijk leider

- april 2024 -

Bijlage Speellijst en bezoekersaantallen 2023

SMART (reprise)

Datum	Locatie	
donderdag 19 januari, 14:00	IJsselstein, Fulco Theater	80
zaterdag 4 februari, 14:30	Gouda, Theaterbakkerheij	60
dinsdag 7 februari, 15:30	Vlissingen, Scheldehof	55
zaterdag 11 februari, 14:30	Amersfoort, Veerensmederij	100
dinsdag 14 februari, 19:30	Terneuzen, Scheldetheater	22
dinsdag 28 februari, 19:30	Goes, Podium 't Beest	63
donderdag 2 maart, 19:30	Zierikzee, Filmtheater Zierikzee (FiZi)	27
woensdag 8 maart, 15:00	Margraten, Oos Heim	50
zaterdag 15 april, 14:30	Oss, Groene Engel	91
zaterdag 22 april, 14:30	Diemen, Theater de Omval	98
dinsdag 25 april, 15:30	Arnhem, Muis & Stadstheater	64
donderdag 11 mei, 15:30	Venlo, Theater de Maaspoort	32
dinsdag 23 mei, 15:30	Meppel, Schouwburg Ogterop	50
woensdag 7 juni, 15:30	's-Hertogenbosch, Verkadefabriek	55
zaterdag 23 september, 14:30	Amsterdam, DeLaMar West	50
donderdag 28 september, 12:00	Utrecht, Rijkswaterstaat	14
donderdag 28 september, 14:15	Utrecht, Rijkswaterstaat	25
maandag 2 oktober, 19:00	Assen, Theater De Nieuwe Kolk	45
dinsdag 3 oktober, 16:00	Apeldoorn, Theater & Congres Orpheus	32
maandag 9 oktober, 16:00	Goirle, Jan van Besouwhuis	35
woensdag 11 oktober, 16:00	Zeist, Achmea Congrescentrum	50
zaterdag 14 oktober, 14:30	Nijmegen, De Lindenberg	54
maandag 23 oktober, 14:00	's-Gravenhage, provinciehuis Zuid-Holland	55
dinsdag 31 oktober, 16:30	's-Gravenhage, provinciehuis Zuid-Holland	35

Totaal aantal voorstellingen: 24

Totaal aantal bezoekers: 1.242

Broos

Datum	Locatie	
maandag 13 maart, 15:30	Eindhoven, NatLab	50
dinsdag 14 maart, 19:30	Hoogerheide, Podium Kloosterhof	110
zaterdag 18 maart, 15:00	Vreeland, Sint-Nicolaaskerk	59
maandag 20 maart, 13:30	Amsterdam, Podium Mozaiek	75
maandag 20 maart, 20:00	Amsterdam, Podium Mozaiek	95
dinsdag 21 maart, 20:00	Amsterdam, Podium Mozaiek	110
<i>donderdag 23 maart, 17:15</i>	<i>Amsterdam, Huis van de wijk België</i>	<i>0</i>
vrijdag 24 maart, 17:15	Amsterdam, Huis van de Wijk De Aker	35
donderdag 30 maart, 20:30	's-Hertogenbosch, Verkadefabriek	125
vrijdag 31 maart, 20:30	's-Hertogenbosch, Verkadefabriek - P	263
zaterdag 1 april, 20:30	's-Hertogenbosch, Verkadefabriek	150
maandag 3 april, 16:00	Eindhoven, Parktheater Eindhoven	157
woensdag 5 april, 15:30	IJsselstein, Fulco Theater	40
woensdag 12 april, 20:15	Veldhoven, Theater De Schalm	110

donderdag 13 april, 20:30	Oss, Groene Engel	91
dinsdag 18 april, 20:30	Veghel, Theater De Blauwe Kei	72
woensdag 19 april, 20:15	Winschoten, Cultuurhuis De Klinker	57
vrijdag 21 april, 20:30	Amersfoort, Theater De Lieve Vrouw	154
donderdag 11 mei, 20:30	Utrecht, Stadsschouwburg Utrecht	173
vrijdag 12 mei, 14:00	Barneveld, Schaffelaartheater	100
zaterdag 13 mei, 20:30	Waalwijk, Theater De Leest	137
vrijdag 19 mei, 20:30	Gouda, Goudse Schouwburg	135
dinsdag 23 mei, 20:00	Groningen, Grand Theatre	102
donderdag 25 mei, 13:00	Amsterdam, Bibliotheek Geuzenveld	34
donderdag 1 juni, 20:00	Weert, Munttheater	86
maandag 5 juni, 20:00	Heemstede, Theater de Luifel	82
woensdag 7 juni, 16:30	Nieuwegein, De Kom	90
dinsdag 13 juni, 10:30	Driebergen-Rijsenburg, Theater Maitland	180
vrijdag 16 juni, 13:00	Amsterdam, Bibliotheek Geuzenveld	35
maandag 26 juni, 15:00	Amsterdam, Polanentheater	90

Totaal aantal voorstellingen: 30 (inclusief 1 annulering)

Totaal aantal bezoekers: 2.997

Cursief: 1 voorstelling die was gepland is geannuleerd

Je kunt me gerust een geheim vertellen (reprise)

Datum	Locatie	
donderdag 14 september, 13:45	Terneuzen, Scheldetheater	120
maandag 18 september, 20:15	Ede, Cultura Ede	125
<i>dinsdag 19 september, 19:30</i>	<i>Rijen, De Boodschap</i>	<i>0</i>
donderdag 21 september, 20:00	Delft, Theater de Veste	80
vrijdag 22 september, 14:00	Geertruidenberg, Fort Sint Gertrudis	120
woensdag 27 september, 19:30	Nuenen, Het Klooster	180
donderdag 28 september, 13:45	Heinkenszand, De Stenge	100
donderdag 5 oktober, 16:00	Amsterdam, Bibliotheek Geuzenveld	30
maandag 9 oktober, 20:00	Genderen, dorps huis Genderen	100
woensdag 11 oktober, 20:15	Zevenaar, Het Musiater	81
zondag 5 november, 14:30	Rijen, Cultureel centrum De Boodschap	200
maandag 6 november, 19:30	Breda, De Nieuwe Veste	150
dinsdag 7 november, 19:30	Breda, De Nieuwe Veste	150
zaterdag 11 november, 14:30	Breukelen, Theater 4en1	85
donderdag 23 november, 19:30	's-Hertogenbosch, Verkadefabriek	50
maandag 4 december, 20:30	Nuenen, Nia Domo	100
maandag 11 december, 15:00	Cuijk, Schouwburg Cuijk	89
dinsdag 12 december, 19:30	Cuijk, Schouwburg Cuijk	130
vrijdag 15 december, 20:30	's-Hertogenbosch, Verkadefabriek	282
woensdag 20 december, 15:00	Culemborg, Theater De Fransche School	109

Totaal aantal voorstellingen: 20 (inclusief 1 annulering)

Totaal aantal bezoekers: 2.281

Cursief: 1 voorstelling die was gepland is geannuleerd

Blind

Datum	Locatie	
woensdag 18 oktober, 20:00	's-Hertogenbosch, Verkadefabriek	15
donderdag 19 oktober, 20:30	's-Hertogenbosch, Verkadefabriek	143
vrijdag 20 oktober, 20:30	's-Hertogenbosch, Verkadefabriek	116
zaterdag 21 oktober, 20:30	's-Hertogenbosch, Verkadefabriek - P	273
woensdag 25 oktober, 20:30	Wageningen, Theater Junushoff	40
donderdag 26 oktober, 20:15	Etten-Leur, Nieuwe Nobelaer	23
donderdag 2 november, 20:15	Almelo, Hof 88	76
vrijdag 3 november, 20:00	Apeldoorn, Theater & Congres Orpheus	196
donderdag 9 november, 20:00	Tiel, Schouwburg Agnietenhof	74
vrijdag 10 november, 20:30	Gouda, Goudse Schouwburg	131
zaterdag 11 november, 20:15	Blaricum, Theater Blaricum	47
zondag 12 november, 14:30	Amstelveen, Schouwburg Amstelveen	54
woensdag 15 november, 20:15	Helmond, Theater Speelhuis	44
donderdag 16 november, 20:00	Maastricht, Theater aan het Vrijthof	41
vrijdag 17 november, 20:00	Lochem, Schouwburg Lochem	111
zaterdag 18 november, 20:30	Amsterdam, Theater Bellevue	106
zondag 19 november, 16:00	Amsterdam, Theater Bellevue	148
dinsdag 21 november, 20:15	Weert, Munttheater	79
woensdag 22 november, 20:30	Tilburg, Theaters Tilburg	52
<i>donderdag 23 november, 20:30</i>	<i>Nieuwegein, De Kom</i>	<i>0</i>
<i>woensdag 29 november, 20:30</i>	<i>Waalwijk, Theater De Leest</i>	<i>0</i>
<i>donderdag 30 november, 20:30</i>	<i>Zaandam, Zaantheater</i>	<i>0</i>
<i>vrijdag 1 december, 20:15</i>	<i>Sneek, Theater Sneek</i>	<i>0</i>
<i>maandag 4 december, 20:15</i>	<i>'s-Hertogenbosch, Verkadefabriek</i>	<i>0</i>
<i>woensdag 6 december, 20:15</i>	<i>Meppel, Schouwburg Ogterop</i>	<i>0</i>
<i>donderdag 7 december, 20:15</i>	<i>Groningen, Stadsschouwburg</i>	<i>0</i>
<i>vrijdag 8 december, 20:15</i>	<i>Baarn, Theater de Speeldoos</i>	<i>0</i>
<i>woensdag 13 december, 20:30</i>	<i>Oosterhout, Theater De Bussel</i>	<i>0</i>
<i>donderdag 14 december, 20:15</i>	<i>Oss, Theater De Lievekamp</i>	<i>0</i>
<i>vrijdag 15 december, 20:15</i>	<i>Wijchen, Theater 't Mozaiek</i>	<i>0</i>

Totaal aantal voorstellingen: 30 (inclusief 11 annuleringen)

Totaal aantal bezoekers: 1.769

Cursief: 11 voorstellingen die waren gepland zijn vanwege overlijden Helmert Woudenberg geannuleerd.

Heksenkringen

Datum	Locatie	
maandag 10 juli, 20:00	's-Hertogenbosch, Studio MATZER	26

Totaal aantal voorstellingen: 1

Totaal aantal bezoekers: 26

MATZER Lab

Datum	Locatie	
vrijdag 26 mei, 20:15	's-Hertogenbosch, Studio Matzer	25
dinsdag 30 mei, 20:15	's-Hertogenbosch, Studio Matzer	25
woensdag 14 juni, 20:30	's-Hertogenbosch, Studio Matzer	30
maandag 23 oktober, 20:00	's-Hertogenbosch, studio Matzer	40

Totaal aantal voorstellingen: 4

Totaal aantal bezoekers: 120

When i'm with you

Datum	Locatie	
donderdag 10 augustus, 20:00	's-Hertogenbosch, BLVRD Theater	208
vrijdag 11 augustus, 20:00	's-Hertogenbosch, BLVRD Theater	157

Totaal aantal voorstellingen: 2

Totaal aantal bezoekers: 365

online lezingen in 2023

Je kunt me gerust een geheim vertellen

Datum		
woensdag 21 juni, 20:00	Digitaal	10

Aantal online lezingen: 1

Aantal bezoekers: 10

Broos

Datum		
maandag 30 januari, 20:00	Digitaal	55
woensdag 8 februari, 20:00	Digitaal	41

Aantal online lezingen: 2

Aantal bezoekers: 96

Totaal aantal

Totaal aantal live voorstellingen 2023:	98
waarvan in kleine zaal:	98
waarvan in grote zaal:	0
Totaal aantal geannuleerde/verplaatste voorstellingen in 2023:	13
waarvan geannuleerd	13
waarvan verplaatst	0
Totaal aantal online voorstellingen 2023	3
Totaal aantal bezoekers live voorstellingen 2023:	8.800
Totaal aantal bezoekers online voorstellingen 2023:	106
Totaal aantal bezoekers live en online in 2023:	8.906

Bijlage persknipsels Broos en Blind

Wezitten in het PARK Café in Amsterdam, vlak bij het huis van actrice Lonne Hellingman. We kijken uit over het Oosterpark, waar al een beetje kenne in de lucht hangt. Hellingman hoort de glim, „Jah, ben ik nog even buiten, voordat ik naar mijn werk ga“, maar ze voorzigtig aan het interview. Dat schiet er namelijk nog wel eens bij in, nu ze moeder is en haar zesjarige dochter in haar eerste opvoed. Het intussen, zo nu en dan, in die zin is de voorstelling, waarin ze de zeventienjarige vrouw Kyra speelt, wier leven op zijn hoogst staat op moeder worden van een meisje dat extra zorg nodig heeft, het herkenbaar, al las het script en dacht ik heb geen zorginstelling kind, maar ik ben ook moe.“ Lachend. „Ja ik denk ook, waar ik mijn leven Toes Madeline Matzer, die schrijver en regisseur is van de voorstelling, me hiervoor vroeg, dacht ik, ja, hierin kan ik me wel inleven.“ Matzer baseerde de monoloog op gesprekken met moeders met een zorginstelling kind. „Ze vertelde dat die moeders vrouwen in die gesprekken in eerste instantie een grote glimlach op hun gezicht toekwamen en redden het juist goed, hoor“. Dat vond ik wel een interessant gegeven: mag je het ook vertellen als het niet goed gaat? De voorstelling gaat ook over hoe je je tegengeweerd de buitenwereld moet verbouwen. Hoeveel laat je zien van jezelf? Dat vond ik herkenbaar voor de tijd en maatschappij waarin we leven. Alles lijkt perfect te moeten zijn en moet juist goede baan, perfect gezin. We zijn continu het in het met groen.“ Hellingman herinnert zich nog dat ze met bevallen was van haar dochter en op straat iemand van haar zwangerschapsclubje zag, „Ja, ik herken ik, ik ben zo blij. Toen ik de vraag terug kreeg, antwoordde ik dat ik blij was, maar ook moe en in de was. Dat de bevalling moe was, maar ook zwaar. Nadat ik dat had verteld, kreeg ik een heel ander verhaal terug. Dat vond ik prettig, want vanaf dat moment hadden we een open en eerlijk gesprek. Het is logisch dat het ouderschap af en toe zwaar is, helemaal bij een zorginstelling kind.“

„De moeder die ik speel, had allerlei dromen. Ze werkte bij een hulporganisatie ergens in Afrika en wilde daar een stichting oprichten om mensen te helpen. Vooral dacht ze ik krijg een baby en neem die in een draagkussen mee. Die hele droom viel in datgen. Natuurlijk komt daar paniek bij kijken en vraag je af, waar ben ik nog, in dit verhaal?“

Superebescerme opvoeding
Hellingman groeide op in een idyllische boerderij. „Ik had een heel fijne jeugd, onregelmatig met nu. Ik groeide op zonder televisie en ik heb ook al had een superbeschermde opvoeding.“ Ze

'Als iemand op werk vraagt: lekker bijgekomen dit weekend? Denk ik: dat gaat nu beginnen'

'Vroeger, als mensen vroegen op welke toneelschool ik had gezeten, vond ik dat pijnlijk. Nu zeg ik gewoon: dat heb ik niet gedaan'

zong 'vanaf de wieg' en ging op haar elfde naar het Nederlandse Kindertheater (NKT) in Purmerend. „Het NKT was heel succesvol, dus ik was veel van het been naast school. We gingen op tournee naar het buitenland, traden op in tv-programma's, namen cd's op, enzovoort.“

Op haar zeventiende deed Hellingman mee aan een talentenjacht op televisie, 'A star is born', en won. Ze kreeg vervolgens de hoofdrol in de musical 'Eindeloos', naast Liekeboerink. Toch was dat niet voor een acteeropleiding, maar ging ze geneeskunde studeren. „Ik was nog steeds niet waarom ik daarvoor koos.“ Na anderhalf jaar brak ze de studie af.

Of ze er nog wijken spijt van heeft, dat ze geen toneelschool heeft gedaan? Randelende maar wijlen nog. Af en toe, op onzekere momenten, popt de gedachte aan de toneelschool weer op. „Vroeger, als mensen vroegen in welke richting ik had gezeten, vond ik dat een pijnlijke vraag. Nu kan ik gewoon zeggen nee, dat heb ik niet gedaan. Ik zette nu ook meer dan ik vroeger ooit had verwacht. In eerste instantie vond ik acteren vooral eng en dacht ik las mij maar zingen.“

„Ik heb pie op laten leefde omdat welke vorm van theater bij me past. Lange tijd had ik geen idee van wat er allemaal mogelijk was. Ik dacht aan teksten of musicals, maar toen ik met Vincent van Warmerdam en Michel Sluysmans muziektheatervoorstellingen ging maken, ging ik pas echt aan. Ik heb uiteindelijk mijn eigen weg in de theaterwereld bewandeld.“

Hellingman was te zien in televisieseries zoals 'Iff' (waarvoor ze het Gouden Beeld voor beste actrice kreeg) en 'Goede vrouwen', presenteerde onder meer 'Jules Verne' en 'Zigzag' en de 'Nationale Wetenschapsdag' en werd in 2002 tweede bij 'Wie is de Bief?'. Daarnaast speelde ze in muziekvoorstellingen van Orlan en van Sluysmans & Van Warmerdam. In 2009 speelde ze een van de hoofdrollen in de musical 'Lazarus' van David Bowie. Daarnaast speelde ze in boeken in en doet ze stemmen in televisieseries. Of ze ergens het meest trots op is? „Het is de vraag ben je ergens trots op of ergens gewoon heel blij mee? Soms krijg ik een angriep en dan denk je wechot Dat had ik bijproeven bij 'Iff', waarin ik op mijn nee een supermooie schaarrol had, en me maanden mocht voorbereiden. Maar bijvoorbeeld ook bij de kleinschalige voorstelling 'Jules Verne' die ik speelde bij Sluysmans & Van Warmerdam, samen met de band My Baby. Dat was gewoon een heel goed gelukte muziektheatervoorstelling met stragende mensen, mooie muziek en een goede tekst. Waar ik in mijn carrière eigenlijk het meest trots op ben, is dat ik nooit voor de makkelijkste weg ben gegaan. Ik heb nooit gekozen voor de rozen of het gele, ik heb altijd durven zeggen nee, dit wil ik niet.“

Vanwege het ouderschap heeft Hellingman ook best vaak rollen moeten laten schieten. „De eerste anderhalf jaar heb ik mijn dochter veel meegenomen op tour en dan slaap ze in een slaapzakje bij de vriendin van mijn tegenspeler. Nu gaat dat, onder meer doordat ze naar school gaat, niet meer. Ik doe daarentegen eigenlijk geen voorstellingen met lange tours. Het is niet te doen om al die maanden weg te zijn. Het fixe aan 'Broos' is dat het voorstellingen overdag, bijvoorbeeld voor zoepdiefvissen, worden gespeeld.“

Niet vervallen
De moeders die Madeline Matzer voor de teken van de voorstelling speelde, vertellen dat ze bang waren om om te vallen. Want wie zou er dan voor hen kind zorgen? Het personage Kyra, dat door Hellingman wordt gespeeld, valt om. „Je verliest zich uiteindelijk in de zorg en haar kind“, legt Hellingman uit. „Regenover iedereen om haar heen houdt ze de schijn op dat het goed gaat. Waardoor uiteindelijk de overtuigingskracht buitenspel valt.“

Het maken van de voorstelling is dan ook een goede reminder voor haarzelf, zegt Hellingman. „Ik werd eran herinnend hoe belangrijk het is om voor jezelf te zorgen. Als je dat niet doet, kan je langere voor een ander zorgen. Ik vind het heel moeilijk om een oppas te vragen als ik even naar de sauna wil. Dat voelt heel erg als dat, maar een moment voor jezelf is belangrijk. Ik ben een tijd lang ook om half reu-oppas. Zodat ik even een uurtje voor mezelf had. Uiteindelijk werkt dat niet, omdat mijn dochter dan ook vroeger wakker werd. Maar het is zo fijn om even een uurtje te kunnen mediteren, lezen, schrijven, bewegen.“

Het was dat ze terug naar Den Bosch moet rijden voor de repetities van de voorstelling vindt ze dan ook heerlijk. Verukt. „Ja, aan het einde van de dag ook nog een uur terug. Het is zo flauw om te zeggen, maar sowieso is werk ontspanning zoals je kinderen hebt. Als iemand vraagt lekker bijgekomen dit weekend? Dan denk ik: dat gaat nu beginnen. Ja, kan een knipje thee nemen en als je mazzel hebt, zet iemand anders heen voor je? Lachend: „Maar dat kan je natuurlijk niet zeggen.“

Het ouderschap is het mooiste wat haar is overkomen, maar ook het zwaarste. „Het is het moeie andere, met je handen in de schoenmak en de opnamen en de poez en de keur maar ook het meest spirituele. Het is de grootste liefde die ik ooit gevoeld heb – ik zou mijn leven geven als het moest – maar het is ook het meest bezorgende. Wat als het niet goed gaat? Wat als je iemand verliest? Het ouderschap is groen in alle. Dat zit ook heel erg in de voorstelling. Het zou fijn zijn als er voor alle kinderen van dat verhaal mensen is in onze maatschappij.“

In het kort
Lonne Hellingman (1977) groeide op in Middenbeemster. Als kind speelde ze bij het Nederlandse Kindertheater in Purmerend en won daar even de musical 'Eindeloos' naast Liekeboerink. Daarvoor moest presentatie van programma's zoals 'Zigzag', 'Wie is de Bief?' en 'De Nationale Wetenschapsdag'. Ze was de zien in meerdere series en film zoals, in 2008, in 'Het laatste moment van mijn leven'. In 2009-2010 had ze een van de hoofdrollen in de overtuigingskracht 'Lazarus'. Daarvoor speelde Hellingman achterborden in een verteld te stemmen in televisieseries.
Hellingman woont met haar zesjarige dochter in Amsterdam-Oost.

De voorstelling 'Broos' gaat op 20 maart bij première in de Verkeersfabriek in Den Bosch en speelt onder meer te gast in De Live Vrouw in Amersfoort en in mei in de Stadsschouwburg Utrecht. Kijk op matzerng voor alle data.

DIT WEEKEND IN VROUW MAGAZINE
Sonja vergaf verkrachter

COLUMN

**CATHERINE
KEYL**

Lammetjes

We zijn het er allemaal over eens: dat oude machogedrag kan niet meer, er moet verandering komen.

Maar wat mij de laatste tijd behoorlijk tegen begint te staan, is de rol van de vrouw. Ik ken veel jonge, zelfstandige, nuchtere, hardwerkende vrouwen. Er rijst nu een beeld op in de media van zoete engeltes die nooit iets kwaad doen en zichzelf niet kunnen verdedigen. Dat vind ik een ouderwets beeld, alsof er helemaal geen emancipatiegolf heeft plaatsgevonden? En misschien wordt de rol van de vrouw wel ernstig onderbelicht.

Ik zie nog de vrouwelijke collega voor me die altijd in een coltrui naar het werk kwam. Op een dag moest ze naar de baas om loonsverhoging te vragen. Ze droeg een top met een decolleté tot aan haar navel. Ze leunde over zijn bureau, zodanig dat hij zijn neus wel tussen haar borsten moest steken.

En zo herinner ik me ook een vrouwelijke regisseur die de studiovloer opliep, een cameraman bij zijn geslacht pakte en zei: 'Jou zie ik na de opname.' Overigens zorgde de cameraman dat hij snel weg was.

Afgelopen weekend nog was ik in een overvol café. Aan de bar zaten

Wanneer krijgen we nuchterheid terug?

twee meisjes van achttien. Beiden waren zeer bloot gekleed. Ze dronken in rap tempo shotjes en wijn door elkaar. Toen één van hen naar de wc wankelde, zoende ze een prettig uitziende man en streelde over zijn buik. 'Wie begint hier nou?', dacht ik. Veronderstel dat de man terugzoent, krijgt hij dan de schuld?

Het begint allemaal wat raar te worden. Ik hoorde van een uitstekende vrouwelijke chirurg in een Amsterdams ziekenhuis, die geschorst is omdat ze aan haar assistente vroeg: 'Kun je me die tang aangeven, schat?' Het woord 'schat' mocht niet en nu gaan er dus mensen dood die niet geopereerd worden omdat de chirurg 'schat' zei.

Wanneer krijgen we onze Hollandse nuchterheid weer terug? Ik begrip dat het voor al die prinsjes en prinsesjes die thuis nooit hebben gehoord dat zij en andere mensen fouten kunnen maken, heel lastig is om met de realiteit te leven.

Jack van Gelder zat niet in bad toen hij een medewerkster uitnodigde erin te stappen, hij zat aan de telefoon. De medewerkster hoefde alleen maar te zeggen: 'Ach Jack, met jouw postuur is er toch geen plek voor mij.' Klaar.

Die fantastische reportages van de Volkskrant zullen vast omzetterend zijn en nodig in deze barre krantentijden. Maar ik noem de Volkskrant voortaan Volksgericht, want al zeker drie mensen die ik ken zijn er totaal door in de vernieling geraakt. Veroordeld door een krant.

WWW.CATHERINE.NL

LOTTIE HELLINGMAN WEER OP TOURNEE

'Soms heb ik wel zes oppassen per week'

Als alleenstaand moeder van een dochter van zeven en haar werk als actrice, weet Lottie Hellingman (45) maar al te goed hoe het is om veel ballen tegelijk in de lucht te houden. Maar dat het moederschap nog uitdagender kan zijn omdat je kind extra zorg nodig heeft, laat ze zien met haar nieuwe muzikale voorstelling *Broos*. Hierin kruipt ze in de huid van Kyra, een moeder die zichzelf verliest in het moederschap.

door **Marieke Pijlman**

„Het is een rol buiten mijn comfortzone, ik schud het niet zomaar uit mijn mouw. Maar het is wel een rol waar ik wat mee kan.“ Lottie werd op voorhand gevraagd door theatermaker Madeleine Matzer, die het script heeft geschreven, om de rol van Kyra te spelen. „Toen ik het script las, was ik geraakt. Ik vind überhaupt het ouderschap al best intensief, dus dan vraag je je wel af als je een zorgintensief kind hebt, hoe zwaar dat zal zijn?“

Balans

Lottie heeft zelf nooit zo intensief voor iemand hoeven zorgen als de hoofdpersoon Kyra, maar wel werd ze zeven jaar geleden moeder van een dochter die ze alleen opvoedt.

Hoewel ze met volle teugen geniet van het moederschap, vindt ze het regelmatig ook zwaar. „Het is mooi, intens en het belangrijkste in het leven. En het is altijd zoeken naar de balans. Wat is goed voor mij en wat is goed voor haar? Een kind heeft rust, stabiliteit en regelmaat nodig. Dat heb ik allemaal niet in mijn leven als actrice. Ik zou misschien beter een baan kunnen nemen, waarbij ik tussen tien en drie uur 's middags werk. Maar als ik daar niet gelukkig van word, dan heeft zij daar echt niks aan. Laatst nam ik haar meen naar een kerkje waar ik moest spelen. Dan is ze zo blij, omdat dat mij blij ziet zijn in mijn werk.“

Lottie ziet dat haar dochter heel flexibel is en makkelijk meegaat in het onregelmatige rooster. Eigenlijk het tegenover-

„Ik vind überhaupt het ouderschap al best intensief, dus dan vraag je je wel af als je een zorgintensief kind hebt, hoe zwaar dat zal zijn?“
FOTO
FERIET TUNIC

gestelde van de situatie van de hoofdpersoon Kyra, die alles heeft opgegeven om voor haar kind te zorgen.

„Het is eigenlijk niet te vergelijken, want Kyra's situatie is zo anders dan die van mij. Maar toen mijn dochter net geboren was, gaf ik ook alles op. Ik kon geen voorstellingen doen op dat moment, maar dat voelde niet als een opoffering. Kyra besluit om haar leven in Afrika, waar ze mooie dingen doet voor ontwikkelings samenwerking achter zich te laten. Ze laat alles uit haar handen vallen om voor haar kind te zorgen omdat die dat nodig heeft. Ik denk dat ik dat niet zou doen in zo'n situatie, omdat dat niet goed is voor mij. Ik zou toch kijken of ik parttime iets kan doen of over de situatie zou kunnen schrijven. Als ik mezelf maar voed, want ik weet dat ik dat nodig heb.“

In de praktijk blijkt dit wel

een uitdaging als alleenstaande moeder. Er zijn nog maar weinig 'rustmomentjes' waarop Lottie iets voor zichzelf kan doen.

„Het moederschap en mijn werk zijn twee dingen die bij mij horen. Ik ben moeder en wil er voor haar zijn. En ik ben ook actrice en zangeres. Ik wil theater maken, op weg zijn, bewegen en reizen.“ Lottie ziet geen beren op de weg en denkt vooral in mogelijkheden. „Zo heb ik soms wel zes oppassen in één week. Ik kijk wat werkt en als het niet werkt, dan probeer ik het anders op te lossen.“

Moederschap

Zelf kan Lottie, net als Kyra, zich ook weleens verliezen in het moederschap. Nu wat meer dan toen haar dochter net geboren was. „Ik had na haar geboorte een heel team van mensen om me heen staan om te helpen. Maar door corona zijn we in huis 'gedrukt' en nu

betrap ik mezelf weleens op het gevoel dat ik haar het beste ken van iedereen. Dat gevoel van verantwoordelijkheid is wel groter dan toen ze nog heel klein was.“

Door de voorstelling *Broos*, heeft Lottie een bredere kijk op het moederschap gekregen. „Ja! Het helpt me eraan herinneren dat je niet alles alleen hoeft te doen en dat het zo fijn is als de buitenwereld zegt. 'Je doet het goed'. Blijkbaar heb je dat gewoon nodig als moeder.“

Lottie reist vanaf 1 april door het land met *Broos*, waarmee ze behalve op openbare podia, ook voor zorgorganisaties zal optreden. Het is haar eerste echte tournee sinds corona. „Ik denk dat het een goede tour is om weer in te stappen, nu mijn dochter zeven is en op school zit.“

Kijk voor het tourschema op Matzer.org.

'Ik wil theater maken, bewegen en reizen'

VOORSTELLING BROOS

Het idee voor de voorstelling *Broos*, over de impact van een zorgintensief kind op een gezin, ontstond na een gesprek met een moeder van een zeventienjarige dochter met Downsyndroom, vertelt theatermaker Madeleine Matzer. 'Wat me vooral raakte in dat gesprek was dat ze zei: Er wordt heel vaak naar mijn kind gevraagd, maar eigenlijk nooit naar hoe het met mij gaat. En toen dacht ik: wat lijkt het mij goed en belangrijk om vanuit dat perspectief een voorstelling te maken.'

'Het zorgen voor de ander neemt het over'

Door Anouk van Westerloo

Theatermaker Madeleine Matzer richt zich de laatste jaren meer dan ooit op producties die 'noodzakelijk zijn en midden in de samenleving staan'. Zo maakte zij een voorstelling over dementie (*Je kunt me gerust een geheim vertellen*) en een voorstelling over een noodlottig auto-ongeluk door smartphonegebruik (SMART). Madeleine: 'Ik voel steeds meer de behoefte om voorstellingen te maken die ertoe doen. En om theater te maken voor iedereen. Stukken die niet alleen in officiële theaters spelen, maar ook op locatie, bij zorginstellingen of op andere plekken waar mensen

bijeenkomen. Onze voorstellingen hebben standaard een nagesprek. Juist voor die mensen die rondlopen met het idee dat ze de enige zijn die ergens mee kampen. Het is fijn om herkenning en erkenning te krijgen, ervaringen en kennis te delen met elkaar en taboes te doorbreken door ergens open over te praten.'

Overeenkomsten

Om zich voor *Broos* te verdiepen in het onderwerp van zorgintensieve kinderen voerde Madeleine gesprekken met zes verschillende moeders, met kinderen met uiteenlopende aandoeningen. Madeleine: 'Ik heb naast die gesprekken ook de hele podcast *Levend Verlies* geluisterd en veel boeken gelezen. Ik wilde de verschillen en overeenkomsten tussen al deze moeders leren kennen, om zo voor de voorstelling een 'zevende vrouw' te kunnen creëren.'

Grote zorgen

Of een kind nu Down, ADHD, autisme of een lichamelijke beperking heeft, al deze kinderen vallen onder de noemer zorgintensief. En de impact van zo'n zorgintensief kind op het leven van een moeder, op het hele gezin, dat is waar de voorstelling over gaat. Madeleine: 'Wat me vooral opviel bij deze moeders is dat het zorgen voor de ander het overneemt van de zorg voor zichzelf. Ik wil niet zeggen dat zij zich verwaarlozen, maar wel dat de druk hoog is. En daarnaast leven deze moeders allemaal met de wetenschap dat hun kind misschien wel nooit zelfstandig zal kunnen leven. Dat brengt grote zorgen met zich mee: Wat gebeurt er als ik er straks niet meer ben?'

Onzichtbare handicap

In de voorstelling heeft de hoofdpersoon (actrice Lottie Hellingman) een kind met Down. Een zichtbare handicap. Madeleine: 'Maar ook onzichtbare aandoeningen, zoals autisme en ADHD, komen in het stuk aan bod. Een ander

personage zegt bijvoorbeeld tegen de hoofdpersoon: *Ik ben weleens jaloers op jou, want Down is tenminste duidelijk*. Je kunt nooit helemaal volledig zijn en alle aspecten die er zijn rond zorgintensieve kinderen behandelen. Maar we hebben bijvoorbeeld online lezingen gehouden van het stuk voor ervarings- en inhoudelijke deskundigen, en daar merken we dat het stuk veel herkenning biedt.'

Alle niveaus

Voor Madeleine is theater hét medium bij uitstek om een gesprek over iets op gang te brengen: 'In het theater zit je even live te kijken naar iemand die jou zou kunnen zijn, of je broer, of je moeder. Ik denk dat er geen ander medium is dat dat zo kan raken. Misschien film, maar dat is niet live. Je kunt natuurlijk ook een lezing houden over dit onderwerp, maar dat raakt meer het verstandelijke niveau, en met theater raak je alle niveaus; verstandelijk, maar ook emotioneel en psychologisch, het spreekt allerlei lagen aan waar je niet iedere dag komt. En dat vind ik wonderlijk. Het is een prachtige manier om iets te vertellen.'

Madeleine Matzer (64) is theatermaker, regisseur, schrijver en artistiek leider van MATZER Theaterproducties.

© Marc Bolsius

De muzikale voorstelling *Broos* toert vanaf 30 maart door het land in reguliere theaters, maar is ook te boeken als besloten voorstelling voor zorginstellingen, bedrijven en organisaties. Meer informatie en kaarten via matzer.org

Lot Vekemans: 'Ik droom dat alles misgaat'

 Luister naar
08:04

Cultuurdagboek Toneelschrijver Lot Vekemans debuteert als regisseur met de door haar geschreven voorstelling 'Blind' bij Matzer, over de relatie tussen een vader en dochter, gespeeld door Helmert Woudenberg en José Kuijpers. „Een hoester in het publiek verlaat omstandig de tribune en loopt per abuis de kleedkamers in.”

‘Ik leef elke dag met mijn vader en moeder; hoe ouder ik word, hoe meer ik ermee bezig ben’

waren dood, opa zat in de gevangenis. Dan ging ik met een vriendje mee naar huis, die zijn vader een grote bek gaf. Voor hem had dat geen consequentie. Het was zijn vader, die zou hem niet wegsturen. Maar ik dacht: dat zou ik nooit kunnen doen. Waar moet ik heen als ze mij niet meer willen hebben?’

ALS HIJ EEN toneelgezelschap binnenstapt om aan een nieuw stuk te werken, is het gevoel nog altijd hetzelfde. ‘Dat dit hún groep is, en dat ik daar tijdelijk onderdeel van mag zijn. Ik ben altijd die vreemde eend in de bijt. Wel een gewaardeerde vreemde eend, maar uiteindelijk ben ik alleen.’ Zo was het ook toen Woudenberg begin jaren zeventig verliefd werd, en een huis kocht. ‘Daarvoor had ik alleen een kamertje en een matras, het toneel was mijn leven. Ik kon niet ervaren dat ons huis, dat ik voor de helft had betaald, ook van mij was. Het is van mijn geliefde, en ik mag hier ook zijn, zo voelde het. ’s Nachts als ik niet kon slapen, liep ik soms rond, raakte ik de muren aan, en zei ik tegen mezelf: dit is van mij, en dit is van mij. Ik geloofde het gewoon niet.’

U bent zelf vader van twee zoons en een dochter. Maakte dat het spelen van deze rol makkelijker? ‘Als acteur kun je sowieso elke rol spelen. Maar de dynamiek tussen vader en dochter, die herken ik natuurlijk wel. Ik heb twee zoons met de vrouw met wie ik lang samen was, mijn dochter heeft een andere moeder. Ze werd geboren op een moment dat ik mijn gezin absoluut niet in de steek wilde laten. De eerste vijf jaar van haar leven heb ik haar daarom niet gezien. Toen begon ze naar me te vragen. Inmiddels heb ik een heel goede band met haar, met mijn

zoons ook trouwens. Het is heel anders, vader-dochter of vader-zoon. De liefde is anders, de strijd is anders, de gesprekken zijn anders. Met zoons is het gewoon mannen onder elkaar, begrijp je? Dit stuk zou ook totaal anders zijn als het een vader en een zoon waren geweest.’

Hoe is het om vader te worden als je zelf je ouders niet bewust hebt meegemaakt? Zelf zei u ooit in een interview: ‘Ik had plotseling het gevoel dat ik broertjes had. Ik was ook een klein kind.’

‘Dat klopt, de vaderrol was mij onbekend. Toen mijn zoons in de puberteit kwamen, zei iedereen tegen me: je moet grenzen stellen, optreden. Maar dat kon ik niet, ik wist simpelweg niet hoe het moest. Ik zei tegen mijn zoons: Ik kan je misschien niet toespreken zoals van een vader wordt verwacht. Maar ik kan je wel vertellen hoe je op jezelf kunt overleven.’

HET INTERVIEW, dat plaatsvindt in Den Bosch, waar *Blind* in première gaat, zit erop. De gewaardeerde vreemde eend in de bijt staat op. Hij gaat naar huis, naar Amsterdam-West. ‘Nadat de relatie met de moeder van mijn zoons stukliep, heb ik daar een eigen appartementje gekocht. Voor het eerst iets dat écht van mezelf was. Daar werk ik en daar leef ik, het is echt mijn plek. Ik repeteer er, oefen mijn teksten, schrijf. Maar ik ontvang er geen bezoek. Ik heb wel sociale contacten, hoor. Maar als ik met iemand ga eten, doe ik dat bij die ander. Ik slaap in een eenpersoonsbed. Dat is mijn leven.’

Is dat eenzaam? ‘Een beetje, misschien. Maar ik voel ook een grote vrijheid.’ «
→ Kijk voor de speellijst en tickets van *Blind* op matzer.org

bouwt, is enorm. Ik heb nog nooit, met welke vrouw dan ook, zo’n intieme band gehad.’

WOUDENBERG ZEGT BEELDEN te kunnen oproepen uit zijn babytijd. De lampen aan het plafond van de inrichting waar zijn moeder met hem tegen zich aangedrukt doorheen liep. Het moment dat hij samen met zijn oma met de trein Nederland binnenreed. ‘Dat ik plotseling wakker word en daar een rivier zie stromen. De hele trein vol soldaten. Een van hen die mij een stukje chocola aanbiedt. Mijn oma die aangeeft dat ik dat nog niet mag eten.’ Navraag bij een gerenommeerd psychiater leert dat wat Woudenberg zich meent te herinneren, helemaal niet kan. ‘Ons geheugen is onbetrouwbaar,’ stelt de psychiater. ‘Meestal herinner je je de verhalen die later verteld zijn.’ ‘Het is wonderbaarlijk,’ reageert Woudenberg, ‘maar die scène in de trein: ik herinner het me écht. En dat is me door niemand verteld. Hoe het ook zij: ik leef elke dag met mijn vader en moeder. Hoe ouder ik word, hoe meer ik ermee bezig ben.’

In het boerengezin waar hij als pleegkind opgroeide was hij gelukkig, maar voelde hij zich ook altijd de vreemde eend in de bijt. En ook: ‘Dat ik afhankelijk was van mensen die iets deden wat ze helemaal niet hoefden te doen. Ik was niks: mijn vader en moeder

ZIEN

Botsende ideeën

Hij woont in een beveiligde enclave waar witte, ooit invloedrijke mensen als hijzelf zich hebben teruggetrokken als reactie op de veranderde samenleving. Zij omarmt die nieuwe samenleving, waarvoor ze zelf gevochten heeft. Hij verwijt haar gevaarlijk idealisme. Zij beschuldigt hem van superioriteitsdenken. Eigenlijk botsen hun meningen op alle fronten – maar ze hebben wel een bloedband. In **Blind** spelen Helmert Woudenberg en José Kuijpers een vader en dochter die al jaren met elkaar in onmin leven. De voorstelling is gebaseerd op de persoonlijke ervaringen van schrijver/regisseur Lot Vekemans met haar familie in Zuid-Afrika. Hoe ga je om met ideologische verschillen in je familie? Kun je van iemand houden wiens ideeën je verwerpt? Is er een mogelijkheid om elkaar te naderen zonder dat je het met elkaar eens wordt? (PvdV)

19 oktober t/m 15 december, matzer.org

FOTO: RENÉ VAN DER HULST

